

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reș Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 1080, félre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lei. Külföldre havonta 50 Lejjel több. :: Egyszeri szám 5 Lei. Vasárnap 6 Lei. :: (Bucurestiben 50 halmi felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 82. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Szombat, 1931. április hó 11

A király a nemzeti egység kormányát akarja

A nemzeti-parasztpárt és a liberálistpárt megegyezésétől függ a koncentrációs kormány és a parlament sorsa — Titulescu hét pontban foglalta össze kormányzati programját a tárgyaló pártvezérek számára — Presan marsall és Iorga professzor nem támogatják Titulescu programját

Az orthodox husvét másodnapjára várják az új kormány megalakulását

Az ország megmentőjeként üdvözölt Titulescu javában tárgyal. Amióta hazaérkezett az ország fővárosába, szinte mást sem csinál, mint fogadja a politikai vezéreket, a királyi palotába rohog, referál az uralkodónak, majd rohan tovább. Egész lényéből, minden szavából hallatlan energia sugárzik. Románia volt londoni meghatalmazott minisztere, aki jól látta külföldön, milyen szemmel tekintik az egymást felváltó romániai kormányokat mind azok, akik tekintélyt és súlyt jelentenek a nemzetközi politikában, elszánta magát arra, hogy a legerélyesebb eszközök árán is rendet teremtsen. Talán nem is csalódnak azok, akik szavai mögött a diktatura jóslását keresik abban az esetben, ha a pártok közötti éles ellentétek és érdekösszeütközések meggyújtják a koncentrációs kormány megalakítását.

Titulescu hét pontban állította fel programját, amely oda konkludál, hogy minden fontosabb kérdésben ő maga dönt. A kormány összeállítását maga a designált miniszterelnök végzi, saját belátása szerint, a belügyi, pénzügyi és külügyi, szóval a három legfontosabb három tárca felett teljes hatalmulag kíván rendelkezni és ha a koncentráció nem sikerül, úgy alakítja meg kormányát, ahogy jónak látja. Mindebből megállapítható, hogy a designált miniszterelnök elhatározta, miszerint a kezébe adott kormányrudat erősen megtartja és azt semmi körülmények között kicserélni kezéből nem hagyja. A sokat hangoztatott erős kéz politikája küszöbön áll, csak azt nem tudni, mit fognak hozzá szólni a különböző pártok, amelyek talán másképpen képzeltek el Titulescu szerepét az új szituációban.

A belpolitika két primadonnája, Iorga professzor és Prezan marsall, máris olyan hurokat pengetnek, amelyek meglehetősen disszonánsak a bucuresti-i politikai koncertben. Az egyetértésről és együttműködésről beszélő nyilatkozatok között valahogyan szembetűnő az a hang, amelyet Iorga professzor és Prezan marsall használnak. Szinte kiérződik, hogy egyik sem juthatott olyan szerephez, mint amilyenre igényt tartott és ezért a nagy sértődöttség. A designált miniszterelnök kitűzött célokkal kidolgozott programmal jött vissza az országba és utjából még a két „személyiség” érvelése sem tudta eltéríteni. Az eredmény az, hogy mindketten elhatározták, hogy kivonulnak a politikai porondról, Iorga egyszerűen kijelentette, hogy nem támogatja Titulescut, míg a marsall hirtelen vidéki birtokára utazott. Valószínű, hogy a designált miniszterelnök mindkettőt könnyű szívvel fogja nélkülözni tudni.

Bucurestiben a helyzet egyelőre változatlan. Meddig fognak tartani még a tárgyalások, nem tudni. Vannak olyan kombinációk, amelyek szerint hétfőre már kormánylista lesz, mások viszont — így dr. Lupu is — azon a véleményen vannak, hogy a válság még hosszú ideig fog eltartani. Valószínű, hogy a mai kizsaka döntő befolyással lesz a helyzet további kialakulására, amennyiben ma, késő este, a nemzeti-parasztpárt központi végrehajtóbizottsága is megkezdte tanácskozásait,

Maniu Gyula elnökletével. A volt kormány-párt elhatározásától pedig nagyon sok függ, mondhatni ettől függ a koncentrációs kormány sorsa. Az elkövetkező órák eseményei mélyebben rejtik Románia jövő sorsát és ezért az ország közvéleménye Bucuresti felé

tekint és izgalommal várja a táviratok, telefonok és rádióleadók szárnyán érkező jelentéseket.

Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítója az utolsó órák eseményeiről a következő jelentésekben számol be:

A vezető pártokban megvan a hajlandóság az együttműködésre

Bucurestiből jelentik: Titulescu, akiben mindenki az ország megmentőjét üdvözli, teljes erővel folytatja munkáját, amellyel ki akarja vezetni Romániát mostani zavaros belpolitikai helyzetéből. A designált miniszterelnök hiszi, hogy a husvét ünnepek előtt sor kerülhet kormányának megalakítására és a mai helyzet igazolja álláspontját. A tanácskozások lázasan folynak. Bucuresti ma a politikai tanácskozások jegyében él, az összes pártklubokban fellendült az élet és izgatott politikusok száguldanak autójukon a főváros utcáin. Most már Maniu Gyula is itthon van és bizonyos, hogy a legközelebbi órák meghozzák a helyzet tisztulását.

Maniu Gyula ma reggel 6 óra és 45 perckor megérkezett a fővárosba. Az előző lemondott kormány tagjai, több képviselő és szenátor, valamint impozáns tömeg várták. A pártvezér Mironescuval, Mihalacheval és Madgearuval autóból ült, lakására ment, ahol nyomban hozzáálltak a tanácskozásokhoz. A megbeszéléseket kisebb megszakítással, délután 10 órakor folytatják és ekkor azokon már Pop C. István, továbbá Iunian is részt-

vettek. Tanácskozások közben érkezett meg Titulescu üzenete, hogy délután négy óra tájban szeretne beszélni Maniuvval.

Ameddig a pártok és pártvezérek tanácskoztak, a király is megkezdte az audienciákat. Előbb a törvényhozás mindkét házának elnökeit kérte magához, majd a kihallgatások folytatását délutánra halasztotta. Délután vált ismeretessé a néppárt álláspontja is a koncentráció kérdésében, amely elvileg a nemzeti egység kormányával mellett szól. A részleteket a párt manifestumban fogja nyilvánosságra hozni. A liberális-párt is megtartotta tervbe vett vezérbizottsági ülését, melyen Duca távollétében Anghelescu ismertette azokat a javaslatokat, amelyeket Titulescu még tegnap Duca elé terjesztett. A gyűlés résztvevői előgadhatóknak találták Titulescu programját és megbízták Ducat, hogy lépjen érintkezésbe Titulescuval a részletek megbeszélésére.

A Lupta kora délutáni száma érdekesen világítja meg a helyzetet és főleg azt a nézőszöveget, amelyen keresztül Titulescu a válság megoldását tekinti. A Lupta mindjárt pontokra osztja fel Titulescu programját:

Titulescu fenntartja magának a vezetés jogát

1. A pártvezérek személyesen vegyenek részt a koncentrációs kormányban.
2. Fel kell osztani a parlamentet és közös lista alapján kell újat alakítani. Ebben a parlamentben minden párt súlyának és létszámának megfelelően lenne képviselve.
3. Titulescu állapítja meg, hogy az egyes pártok hány és milyen tárcát kapnak a kormányban.
4. Titulescu fenntartja magának a jogot arra, hogy a belügyi, pénzügyi és külügyi tárcát ő maga töltsön be, tetszése szerint.
5. Hivatalnokokat, bírákat és katonákat neveznek ki nem politikus prefektusokká.
6. Széleskörű gazdasági program kiépítése arranézve, hogyan lehetne megnyerni a Népszöveget és Anglia pénzügyi köreinek támogatását. Esetleg egy gazdasági minisztérium felállítása, a melynek az autonóm intézmények vezetése lenne a feladata.
7. Amennyiben nem sikerülne a koncentrációt létrehozni, úgy az esetben Titulescu úgy alakítja meg kormányát, ahogy jónak látja.

A lapok úgy tudják, hogy Iorga nem hajlandó támogatni Titulescut, mert nem bízik a pártok támogatásában, amelyek csak feltételek kikötésével kívánnak résztvenni a kormányban. Ez a körülmény megosztja a kormányt tulajdonképpen lényegétől. Csak az esetben híve Titulescunak, ha hivatalnok-minisztériumokat szervez meg és kormányában szakemberek vesznek részt.

Pop C. Istvánt is kihallgatáson fogadta a király

A délután folyamán folytatódott a királyi audienciák. Négy órakor Titulescu jelent meg az uralkodónál, majd megkezdődött a politikusok fogadása. Előbb Pop C. István és Bratu mentek a királyhoz, akiket egy negyed óra múlva Averescu követett. Öt órakor Dăvă, utána Brătianu, fél hatkor pedig dr. Lupu következtek. Hat órakor Maniut jelentették be az uralkodónak, majd Mihalache véleményét hallgatta meg a király. Az audienciák sorát Titulescu zárta be.

Amikor dr. Lupu elhagyta a királyi palo-

tát, kijelentette az újságíróknak, hogy a király a hazaias érzelmekre való hivatkozással arra kérte a politikusokat, ne gördítsenek akadályt a nemzeti egység kormányának megalakítása elé. Lupu egyébként nem tartja valószínűnek, hogy a kormány holnap megalakulna, vasárnap pedig tegyverszünet áll be és legjobb esetben is a kabinet listája csak hétfőre várható.

Titulescu a királyi audienciája előtt is tárgyalta a pártvezérekkel. Két órakor Iorga látogatta meg, aki Titulescunak a szemebe

mondta a lapok által közölt aggodalmú a koncentrációs kormány megalakulását illetőleg. Utána Maniuval találkozott a designált miniszterelnök, akit Bratianu György köve-

tett. Végül Duca ismertette a párt délelőtti ülésén elhatározott álláspontokat és megkezdte a kormányban való részvételre vonatkozó részletek megbeszélését.

Titulescu: Azt hiszem, a válság még sokáig húzódik

Az újságírók természetesen sorban ostromolják mindazokat a politikusokat, akik az ország életében számítanak. Lupu dr., aki hosszabb megbeszélést folytatott Titulescuval, kijelentette, hogy hajlandó résztvenni a koncentrációs kormányban, ha a parlamentet feloszlatják és bizonyos kívánságait teljesítik. Ezek a következők:

Az adókat összhangba kell hozni az adózók fizetőképességével, a takarékoság bevezetése, a pazarlás megszüntetése, a bürokratizmus leépítése, a mezőgazdasági moratórium, agrárhitelek, a mezőgazdasági termelés szervezése s jobb adminisztráció, amelynek keretein belül azonnali szankciók érvényesíthetők.

Lupu dr. arra kérte Titulescut, hogy abban az esetben, ha nem tudná huszvéig megoldani a válságot, úgy az ünnepek alatt függessze fel a tárgyalásokat. A pártvezér a tanácskozás után pár szót mondott csak az újságíróknak, de szavaiból nem érezhető valami nagy optimizmus.

— Azt hiszem, — jelentette ki az újságírók kérdésére — hogy a válság még sokáig fog húzódni.

Az Adeverul munkatársának. Valachunak írt meg szólaltatni Titulescut, aki ismét erőlyeshangu nyilatkozatot adott.

— Tisztában vagyok azzal, hogy az utat tövises lesz, de semmitől sem félek. Az ország beteg, fonnyad, miközben azok, akik a hasznát húzzák, megfulladnak saját zsirukban. Kötelességem: kiégetni a tüstöst. Nem az én hibám, hogy ezt végre kell hajtatom, tudja meg az ország, hogy régi tévedésekért kell most fizetnünk. Most, amikor a király kormányra hívott, a külföld jóakarata is támogat.

Titulescu kijelentései hatalmas feltűnést keltettek a politika berkeiben, mert mindenki visszaemlékezett arra, hogy a designált miniszterelnök tíz évvel ezelőtt azért bukott meg, mert a tisztviselői vagyonok revízióját akarta

keresztülvinni. Nyilvánvaló, hogy a nagy külföldi kölcsön megszerzése mellett Titulescu belföldi programjának egyik sarkalatos pontja a vagyonrevízió bevezetése marad.

Feltűnést keltő körülmény, hogy Prezan tábornok, akit már számtalanszor emlegettek a jövőbeli koncentrációs kabinet miniszterel-

Az ország nem lehet a pártkörtések prédája

A Lupta mai számában részletesen foglalkozik a politikai helyzettel és elsősorban a parlament feloszlatásának kérdéséről beszél. A nemzeti-parasztpárthoz közelálló lap természetesen a feloszlátás ellen szólal fel.

— Azok, akik a parlament feloszlatását követelték Titulescutól, egyrészt nagyobb zavart akarnak kelteni, másrészt a zavarosban akarnak halászni. Titulescu nyugodtan dolgozhat még másfél évig ezzel a parlamenttel, de október 15-ig semmiféle oka nincs arra, hogy feloszlassa a parlamentet.

A nemzeti-parasztpárt — jelentette ki a lap — mindenképpen támogatni kívánja Titulescu kormányát és ezért nincs semmi ok egyelőre az új választások kikiáltására.

A Cuvantul éles támadást intéz általánosságban a politikai pártok ellen, kijelenti, hogy a pártok nálunk időleges segélyezőirodákká és munkaközvetítő hivatalokká alakultak. Mindent a pártbíveknek és minden az állam kárára volt a jelszó — jelenti ki a Cuvantul. — amely kijelenti még, hogy a közvélemény szemében Titulescu ma népszerű. Hasonló helyzetben volt

Három esztendőn keresztül Aradon szolgált Iovanovici tábornok, az új hadügyminiszteri államtitkár-jelölt

Nagy érdeklődésre tarthat számot Aradon a „Curentul” mai számában közölt hír, amely szerint az utalkodó a hadügyminisztérium államtitkári állását Iovanovici tábornokkal akarja betölteni. Iovanovici tábornok három esztendőn ke-

nőkeként, szinte bizalmatlanul fogadja Titulescu tárgyalásait.

— Véleményem szerint — mondotta a marsall — a pártközi kormány megalakítása nem fog sikerülni és ezt saját tapasztalataim nyomán állíthatom. Egyelőre kizárólag a nemzeti-parasztpárt állhat az ország élén és később ez a párt is átadja helyét valamelyik ellenzéki pártnak.

Prezan marsall más módon is kifejezést ad a mostani helyzet feletti elégedetlenségének, amennyiben nem maradt a fővárosban, hanem tegnap este vidéki birtokára utazott.

1920-ban az Averescu-párt s 1928-ban a nemzeti parasztpárt. Ma egyik sincs ilyen helyzetben, mert egyik sem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A közvélemény ma a politikai pártok ellen nyilatkozik meg. Azt akarja, hogy az ország ne legyen többé a kortések által kiakndzott terület. — A lap végül kijelenti, hogy Titulescunak új utakat kell keresni.

A király — mint ismeretes — egyszer és mindenkorra fenntartotta magának a hadügyminiszteri tárca betöltésének jogát. Ezen jogával ezúttal is élni fog s a Curentul információja szerint, Amza Stefiánescu tábornok lesz a Titulescu-kormány hadügyminisztere, míg az államtitkári székbe — a lap szerint — Martian, vagy Iovanovici tábornok kerül.

A lap tovább folytatja a kombinálást és beavatottnak jelzett forrásból azt a hírt közli, miszerint Titulescu két bizalmasa, Pavel Radulescu jelenlegi külügyminiszteri kabinetfőnök, valamint Zanceanu is helyet kapnak az új kormányban. Radulescu külügyi, míg Zanceanu pénzügyi államtitkár lesz.

resztül állomásozott Aradon, ahol a divízió parancsnoki állását töltötte be. 1926-ban került a tábornok Aradra és rövid idő alatt az előkező aradi társaságok közkedvelt tagja lett. Három éves aradi működése után, Bucurestibe helyezték.

Rosszul megy Paul Poiretnek

Írta: NEUBAUER PÁL.

Paul Poiretnek, Páris nagy szabójának rosszul megy, annyira rosszul, hogy palota helyett villával kell megelégednie, olló helyett tollal, mannequinek helyett papirossal. Visszavonult az üzlettől, amely csődöt mondott az Ousticok és a Hanau-k hazájában. Csupa elkeseredésből más üzletnek ment neki, aránytalanul rosszabb üzletnek. Könyvet írt. Hölgyeim: Paul Poiret, a párisi divatkirály könyvet ír, ahelyett, hogy selymekben, bársonyokban, belépőkben és kilépőkben, hermelinokban és brokátokban vágkálva mint király diktálja a divatot. Regényt diktált és ki is adta. Évtizedekig felöltöztette Európa legfelsőbb tizezeit, most kegyetlenül levétközteti egykori üzletfeleit és barátait, amelyek legkisebb rangja a régi nemcs volt. Eddig a női test hibáit senki sem tudta annyi ügyességgel elfedni, mint ő, aki most mint vérbeli literátus a brutális fajtából azzal foglalkozik, hogy ismert személyiségek morális hibáit feltárja és kidomborítsa. Akció reakciót szült és a felső tízezerbeli tevék akarva nem akarva kénytelenek átmenni e pompás szabókirály fűfokán. Mindig ís szép számlákat prezentált, most az összes eddigi számlát egy könyvben, gyilkos írásban közös nevezőre hozza és olyan számlát nyújt be Párisnak, amely humor szempontjából megfizethetetlen.

Haragszik, embergyűlölő lett, mert számláit ugyan kiegyenlítették, de adóssága állandóan nőtt. Haragszik, mert kiderült, hogy neki nem tartoznak, viszont ő azonban olyan összszeggel tartozik, amely még egy valódi divatkirályt is megbuktat. Haragszik és könyvet írt ezzel a címmel: „En habillant l'Epoque.” Ez az ékoka, az ő tulajdon kora, neki semmi. Ugy bánnik vele, mint eddig a kor legkiválóbb női képviselőivel bánt. Ő öltöztette fel a kort, joga van pörére vetköztetni. Megteszi és talán még intenzívebb leleményességgel, mint az öltöztetést. Ehhez csak emberismeret és önbizalom kellett.

Jelenlegi vetköztetési tevékenységéhez szüksége van arra a megvetésre és gyűlöletre, amit évtizedekig az üzlet érdekében elfojtott. Most kiadja, egy szuszra, egyetlen könyvben. Ő, aki nemcsak alsónadrágban látta a királyokat, hanem egy szál kombinéban a királynőket, úgy félkézzel írta meg ezt a meztelen könyvet és miközben a saját testén színészi gesztussal meg igazítja a hírnév tőgáját, amelyet le akartak róla rángatni, kiméltlen nagymosást rendez az előkelőségek szennyeséből. Saját temérdek vétékét azzal palástolja, hogy másoknak nem bocsátja meg őket. Ez a szabó kétféle mértékkel mér. De ügyesen, elmésen, párisiasan.

Mint memoáriró nagy ember elmondja, milyen is volt az indulás. Igen fiatalon egy előkelő szalonban modelleket tervezett, de a legszebbeket kis barátnője számára tartogatta. Kis barátnője viszont eladta azokat egy külvárosi szabónőnek. Erre rájöttek és Paul Poiret kirepült az ötszázfrankos állásból. Póz: „Ifjúkorom szerelme, amelyért mindent feláldoztam!” A tőga jól áll neki. Páris egy kedvencnek mindent elhisz. Elhiszi ezt s tapsol a detronizált mesternek.

Második póz: Az eseni Worthhoz kerül. (Worth akkor Páris divatvilágában egyenlő volt a Dalai lámával.)

Worth: „Fiatalember. Ön tetszik nekem!” Poiret (nem válaszol, mert ezt természetesen találja.)

Worth: „A hercegnők sem ehetnek napon-ta pástétomot. Burgonyára van szükségem. Hajlandó Ön a burgonyát nálam úgy elkészíteni, hogy a hercegnők beveszik és nem fekszi meg a gyomrukát?”

Poiret (nem válaszol.)

De természetesen elfogadta az ajánlatot. Azonban nem tudott burgonyát főzni és ezért olyan összetételeket szolgáltat fel, hogy egy orosz hercegnő kijelentése szerint Oroszországban levágták volna a fejét. Párisban nem. Párisban az ellenkezőt tették. — hogy ugy mondtam, megcsókolták a lábanyomát. Erre azzal felelt, hogy önállósította magát. Réiane, a nagy

színész nő nála öltözködött. Így nyerte meg a játszmát. Faubourg A. Honoré-n levő palotájában XIV. Lajos pompája uralkodott. Néha felke-rekedett és bejárta 20 lánnyal Európa metropolisait. Bemutatta azt, amit „kreációnak”, alkotásnak keresztelt el. Mégis megbukott? ... Milliós-kat keresett ...

Tízmilliókat költött. Minden monokli villanása egy ezerfrankos volt. A legnehezebb pénzeket a legkönnyebb kézzel dobálta ki. Most egészen komolyan rosszul megy neki: gazdag magánember lett, semmi más! Elszálltak a nagy ünnepek, a dárídók és ahol egykor ötszáz barát üritette poharát az ő egészségére — az ürmőpoharat kénytelen elhagyatva önmagára üriteni.

Európa felső tízezer emberéből élt. A sorok nagyon megritkultak és ma egy pár száz uigazdag siber sem ad ki annyit, mint Poiret glancidejében egy király. A király rendszerint régi gazdag, telát szolid; az új gazdag siber meg még nem király, tehát csak bizonyos határig tékozló. Poiret nem vette észre a szociális rétegek átcsoportosulását. Nem értette meg a kort és erre a kor azt mondta: Nem értem Paul Poiret-t. A bankok is azt mondják, szanáló szindikátusok is így szóltak. Poiret mégsem értette. Nem értette, hogy ytartozik, amikor neki annyian tartóznak. Elsősorban az egész kulturvilág — hálával. A kor azonban tényleg hálátlan. Az utókort pedig, amely csak a szerint hálás, nem sikerült megélnie. Él, mielőtt meghalt volna és mint élő nem követhet hálát a kortól, amely ezt az utókort számára tartogatja. Divatkirály volt és nem tudta, hogy mint király alárendeltje annak, aminek királya. Végzetes tévedés volt. A király a régi maradt. Ezért ölte meg őt az új divat. Kár, mert ott volt az orra előtt Voronov professzor, aki értette volna, hogyan kell megfordítani a tézist. A megfiatalított Poiret ifjú király lehetett volna az új divatnak. Most már késő! Nagyon rosszul megy neki: meghalt és mégis él. Éljen békében!

A fegyverezési konferencia — mondotta Henderson — a világtörténelem egyik legnagyobb jelentőségű eseménye lesz

Franciaország csak a Népszövetség fegyveres erejének védelme mellett hajlandó beszélni a leszerelésről — Rövidesen újra megindulnak a magyar-cseh kereskedelmi tárgyalások

Londonból jelentik: Henderson angol külügyminiszter választói előtt mondott beszédében ismertette a külpolitikai helyzetet. Hangoztatta, hogy a munkáskormány el van tökéltve mindent megtenni abban az irányban, hogy nemzetközi együttműködés révén biztosítani lehessen a leszerelés sikerét. A jövő februárban összeülő konferencia — mondotta Henderson — a világtörténelem egyik legnagyobb jelentőségű konferenciája lesz, amelynek eredményeképpen lehetetlenné kell tenni a jövő háborúját.

A prágai Lydovce Listy szerint, a csehi kormány minden előkészületet megtesz a Magyarországgal és Ausztriával megindítandó kereskedelmi tárgyalások előmunkálataira. A kormánynak előkelt szándéka, hogy különösen Magyarországgal nem engedje a tárgyalásokat meghúzni, az egyes érdekeltségek túlzott követelése miatt, amely érdekeltségek nincsenek tekintettel Csehszlovákia nagy, egyetemes érdekeire. A tárgyalások a közeli napokban megindulnak.

Párisi jelentések szerint Doumergue köztársasági elnök délelőtt Nizzába érkezett, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A polgármester beszédére az elnök válaszolt. Beszédében hangoztatta a franciák békeszeretét, kiemelte, hogy a francia hazafiság nem törekszik más kultúrák elnyomására, de fontosnak tartja az ország biztonságának megőrzését. Mindaddig, amíg a Népszövetség nem fog rendelkezni elegendő számú nemzetközi ka-

tonasággal, Franciaországnak óvatosságra kell maradnia a leszerelés terén és nem csökkentheti hadseregét jobban, mint ahogy azt biztonsága veszélyeztetése nélkül teheti. Doumergue utalt arra, hogy az utóbbi napokban is a békét komolyan veszélyeztető, megdöbbentő esemény történt, amelynek kihatásai a jövőre egyelőre kiszámíthatatlanok. Kéri a francia szívek egygyórártását, mert súlyos a fe-

Felmentették a nagybajláti titokzatos szerelmi dráma hőseit

A meggyilkolt gazda szerelmével üldözte a szép parasztnyeveskét, aki végül agyonszúrta — Jogos felindulást állapított meg a szegedi törvényszék, amelynek ítéletét éljenzéssel fogadta a közönség

Szegedről jelentik: Berecz József 33 éves nagybajláti gazda március másodikán 26 éves feleségével együtt megölte Török Sándor nagybajláti gazdát. A gyilkosság úgy folyt le, hogy Berecz hátulról lefogta Török kezét, míg felesége többször beleszurt Törökbe, aki elvérzett a helyszínen.

A szegedi törvényszék Wild dr. tanácselnök elnöke mellett ma tárgyalta ezt az ügyet és Berecz Sándor elmondta, hogy jó barátságban volt Török Sándorral, aki rossz családi életet élt s többször hangoztatta, hogy „nemsokára olyasmit csinál, amiről az egész falu beszél”. A kérdéses délutánon hazajött lakására és amikor a szobába lépett, azt látta, hogy Török Sándor van ott és egy késsel fe-

PATAKI TÁNCSCSOPORT

estélye és mesejáték
április 18-án a színházban

UJ művészi táncok.

UJ kifejezés.

UJ zene.

UJ hangszerek.

UJ effektusok.

Ujszerű Bécsben tervezett kosztümök.

Jegyek holnaptól a színházban.

lelősség, amelyet a mai generációnak viselnie kell, ha olyat tesz, ami a sok megpróbáltatáson átmént Franciaország biztonságát veszélyezteti.

lesége felé akart szurni. Ekkor odalépett Törökhöz, lefogta két karját, felesége pedig kivette a kést és többször beleszurt Törökbe, aki meghalt. Az asszony, ugyanígy mondta el az esetet és elmondotta azt is, hogy Török Sándor több ízben erőszakot követett el rajta, de ő mindannyiszor elhallgatta az esetet, mert nem akarta, hogy Töröknek megtudja és emiatt szakítson Törökkel. A meghalt ember — mondotta Bereczné — szerelmével üldözte és a tragikus délutánon is felkereste ura túlvilágában, és erőszakot akart rajta elkövetni. Ő védekezett, amire Török kést vett elő, hogy megzsarja.

Ezután Jankovits dr. orvosszakértő elmondta, hogy a hullán 7 késszúrást talált, amely közül egy halálos volt. A halált elvérzés és fulladás okozta. Még 12 tanút hallgattak ki, akik közül csak kettőt eskettek meg.

A törvényszék este fél hét órakor hirdette ki az ítéletet, amely szerint Berecz Sándort és feleségét felmentette a szándékos emberölés vádjától. Az ítéletet a nagyszámú közönség éljenzéssel fogadta, mire a tanácselnök csendre intette a jelenlevőket, majd az ítélet indokolását olvasta fel. Eszerint Berecz és felesége tetűk elkövetésénél, bár túllépték a jogos védelem határát, de a gyilkosság felindultságából s megzavarodottságából kifolyólag következett be. Az ügyész az ítélet ellen felebbezett, de felebbezést jelentett be a sértett özvegy Török Sándorné is. A törvényszék ezután elrendelte Berecz és felesége azonnali szabadlábrahelyezését, amihez az ügyész hozzájárult.

Menekül a portugál kormány

Büntető expedíció ment Madeirába

Lisszabonból jelentik: A forrongó Portugáliában a kedélyek izgatottsága nem szűnik. A kormány legújabbban egy tűzerkaszárnyába tette át székhelyét és onnan adja ki intézkedéseit a zavargások elfojtására. Több lapot elkoboztak, mert túlzott híreket közöltek a madeirai helyzetről. A kormánycsapatok körülvették a repülőtereket és expedíció ment Madeirába, két ágyunaszádról kísérve, hogy elfojtsa a felkelést. Ma újabb ágyunaszád ment Madeira felé. Ha a zendülők ellenszeregnek, nagyon könnyen megnehezítik az expedíció partraszállását. A kormány több rádió-üzenetet fogott fel, amelyet Mahade volt elnök váltott a spanyolországi és franciaországi emigránsokkal. A kormány különben felhivatalos jegyzéket tett közzé, amelyben bejelentette, hogy a forradalmárok ellen kiméletlenül jár el. A jegyzék kijelenti, hogy mindaddig fenntartják a rendkívüli intézkedéseket, amíg szükség mutatkozik rájuk.

Fokozottabb adóbehajtási tempót

diktált TEIANU az ország pénzügyigazgatóinak

Caba Gyula pénzügyigazgató elmondja az Aradi Közlöny olvasói számára, hogy mi ujság a pénzügyminisztériumban — Ez év első negyedében tíz millióval kevesebb adó folyt be, mint az elmúlt év első negyedében Aradon

Néhány nappal ezelőtt felhívás érkezett az ország valamennyi pénzügyigazgatóhoz, melyben elrendelték, hogy haladéktalanul jelentkezenek Bucurestiben, hogy az ünnepi szünet előtt még néhány fontos halaszthatatlan intézkedés életbeléptetését megtárgyalják. A sürgöny vétele után Caba Gyula, az aradi pénzügyigazgató is Bucurestibe utazott, ahonnan ma reggel érkezett haza. Az Aradi Közlöny munkatársának kérdésére Caba Gyula pénzügyigazgató az alábbiakban mondotta el a bucuresti napok eseményeit:

— Teianu volt pénzügyi államtitkár — mondotta Caba pénzügyigazgató — fokozottabb takarékoságra szólította fel az egyes pénzügyigazgatóságokat. Ezt nem leépítéssel akarjuk elérni, hanem azzal, hogy a közeljövő-

ben újabb kinevezések és előléptetések nem lesznek. A jelenlegi létszámot meg akarjuk tartani, sőt az adókövetések alkalmával alkalmazott tizenhét tisztviselőt, akiket most felsőbb utasításra el akartunk bocsátani, az aradi pénzügyigazgatóság üres helyeire osztjuk be. Igéretet kaptam, hogy a jövőben a nyugdíjasok és az állami tisztviselők fizetésére szánt összegeket pontosan fogom megkapni. Ennek elősegítésében Aradváros lakosainak is részt kell venni és nem szabad felháborodniuk, ha a jövőben az adókat is fokozottabb tempóban fogjuk követelni. Az adóbehajtás siettetésének szükségességét az a körülmény is előmozdítja, hogy az 1931. év első harmadában Aradon 10 millióval kevesebb adót hajtottunk be, mint most egy éve.

A legújabb politikai divat: bombák, levélben

Legutóbb a német birodalmi kancellárnak küldtek egy ártatlan pokolgépecskét — Ijesztés, vagy éretlen tréfa?

Berlinből jelentik: A tegnap esti postával egy levél érkezett a német birodalmi kancelláriába, amely egyenesen a birodalmi kancellárnak volt címezve. Mivel a kancellár a tegnapi napon nem tartózkodott a fővárosban és így a kancellárián sem jelenhetett meg, a levelet a titkárnő bontotta fel, aki meglepetéssel konstata-
ta, hogy a levélben egy játékbomba van. A titkárnő a bombát a rendőrséghez juttatta, ahol

megállapították, hogy a játékbomba teljesen megegyezik azokkal a kis leveles pokolgépecskel, amelyeket az utolsó hónapokban több neves politikusnak kézbesítettek. A kancellárián kézbesített bomba gyufafejekből és éghetetlen kénből volt összeállítva. Egyébként megállapították, hogy a játékbomba teljesen ártatlan szerkezet, ami abból is kitűnik, hogy a levél kibontásakor a pokolgépecske nem explodált,

13 Szibériai Garnizon: Irodalmi Törvényszék 13

Perlik a csőd szélén álló aradmegyei községeket

Visszás helyzetet teremtett az új közigazgatási törvény — Ahol nincs költségvetés — A községi jegyzők elvesztették hatalmukat

Az Aradi Közlöny ma foglalkozott az aradmegyei és általában az összes romániai községek siralmas pénzügyi helyzetével. Ez a kérdés olyan nyomásztó, hogy nem szabad napirendre térni a dolog felett és így igyekezzünk több oldalról megvilágítani azokat az okokat, amelyek közvetlen előidézői a községek teljes csődbejutásának.

Ismeretes dolog az, hogy az új közigazgatási törvény az összes községi ügyek legfőbb disponensévé a bírakat és a bírákkal minden körülmények között egyetértő esküdteket tette meg. A jegyző ma már nem az állam alkalmazottja, nem is az államtól kapja a fizetését, hanem a község hivatalnokja és így a jegyző a bíróval szemben mint alkalmazott, a főnökével szemben áll, ez a függő viszony pedig a jegyzők egyéni iniciatíváit, elgondolásait természetesen guzsba köti.

Minden község kézenként egy bizonyos összeget tartozik a kerületi kézenkésprőnek fizetni. Erre vármegyei szabályrendelet van és a kerületi kézenkésprők az év végén jelentkeznék az évi díjak beszédese végett. Természetesen a községeknek pénzüik nincs, mert ezek a díjak jelentős összegeket tesznek ki az év végével.

Az egyik aradmegyei község úgy vélte a kérdés radikális elintézését megoldani, hogy tanácsgyűlést hívott össze és azon a már esedékes és ledolgozott díjakat huszezer lejtel önhatalmúan csökkentette.

A jegyző, mint a tanács egyetlen törvényismerő tagja, tiltakozott a határozat ellen, de mint rendesen, most is leszavazták és a kézenkésprő mester most törvényes uton igyekezik követelését behajtani, ami sikerülni is fog neki. Azzal, hogy ez a per óriási költségköltöbbséget jelenl a községnek, senki sem törődik, mert az egyetlen ember, aki ezt előre látta, a jegyző, semmiféle erkölcsi sullyal nem rendelkezik.

Ugyancsak ebben a községben történt, hogy költségvetésük elkészítése előtt felhívást kaptak a vármegyétől, hogy illessék a költségvetés keretébe a vármegyének adandó szubvenciót, a mely összegekből látják el a vármegye kiadásait.

salt. A községtanács, a jegyző élénk tiltakozása dacára, nem szavazott meg semmi szubvenciót, az enélkül betervezett költségvetést a vármegye természetesen nem fogadta el és önhatalmúlag beállította a kért összeget. A vármegye határozata ellen fellebbezéssel éltek a direktorátushoz és ma az a helyzet, hogy a község ex-lexben van, mert nincs költségvetése és nincs mit behajtsaon taxák címén.

A visszás eset előidézésében nagy szerepet játszik a politika is. A bíró és a képviselőtestület pártemberek, akik féltve őrzik népszerűségüket és a népszerűség fenntartásának legkönnyebb módja az, ha az adók behajtásánál nem exponálják magukat. A jegyző, mint községi alkalmazott, szintén nem tehet semmit a lakosok tetszése ellen, mert éppen ezektől a lakosoktól függ az ő javadalmozásának nagysága is.

Összefoglalva röviden a dolgokat, a helyzet ma az, hogy az államot seki sem képviseli a községtanácsban, minden a község önkormányzati elgondolásában történik.

A törvényen sürgősen változtatni kellene, mert csak az volna az egyetlen megoldás a rendes mederbe való terelődésnek, ha a tanult és gyakorlott jegyzőket felszabadítanák a legtöbbször sokkal alacsonyabb jogérzékkel rendelkező bírák önkénye alól.

Mutatványai közben magánál hordja felesége hamvait

egy világhírű légtornász. Feleségének, aki légtornász volt, megjósolták közeli halálát

Párisból jelentik: A francia és angol lapokban az elmúlt napokban szenzációsan érdekes cikk látott napvilágot. Egy artistaférfi különös, mondhatjuk egyedülálló gyászáról szólnak a tudósítások. Alfredo Codona világhírű légtornász a meghatározó riportok főszereplője. A világhírű artista fiatal, szép felesége, Lilian Seitzel, pár hónappal ezelőtt egy kopenhágai cirkuszban lezuhant a trapézról és szörnyethalt.

egy kopenhágai cirkuszban lezuhant a trapézról és szörnyethalt.

Egy betörés rejtélyei

Amikor a cigány elegáns

Targu Jiu-ról jelentik: Érdekes módon patant ki egy nagybbszabású betörés rejtélye. Matei Ivanoiu törvényszéki jegyző a husvét ünnepek előtt elhívta házába Stefu János cigányt, aki a ház körüli javítási munkálatokat végezte el. A cigány a ház padlásán egyik napon egy fémdobozt talált, amelyben igen sok ezer lejes papírpénz volt. Stefu nem sokat filozofált, hanem tíz darab ropogós ezrest zsebrevágott és eltávozott a házból. A pénz birtokában első dolga volt, hogy „elegánsan kiöltözzék” és garderobéja összeállítására közben 4000 lejt költött el.

Néhány nap múlva azután kiderült, hogy dr. Drăganescu városi főorvosnál betörést követtek el és ez alkalommal 20.000 lejt tűnt el a főorvos lakásáról. A kisvárosi rendőrség első gyanúja Stefura irányult, akiről tudták, hogy váratlanul „elegáns” emberré lett. A cigányt letartóztatták, vallatni kezdték és ő szépen el is mondotta, hogyan jutott a pénz birtokába. A rendőrség nyomban kiszállott Ivanoiu házához, ahol a padlásán valóban találtak 9000 lejt, amiről a törvényszéki jegyző előbb nem is akart tudni, később azonban azt állította, hogy a felesége pénze. A cigánynál megtalált 5000 lejt csatolták a megtalált pénzhez és a nyomozást bevezették az ügy tisztázása érdekében.

Bűnügyi zárlat alá vették a Banca Timisiana leleplezéseiről híres egykori vezérigazgatójának vagyonát

A vád szerint saját tantiémje érdekében megjavította a mérleg adatait — A kolozsvári törvényszék szenzációs döntése

Az elmúlt esztendő júniusában egy barnafedélű könyv vonta magára a közérdeklődést, amelyben Sîtescu Pantelimon a „Timisiana Bank” két éven át volt vezérigazgatója fényképmásolatokkal és könyvkivonatokkal mutatott rá arra, hogy a pénzügyi helyzet anyagi összeomlásának nem ő, hanem elődje, Oprea János volt vezérigazgató az oka. Heteken keresztül tartotta izgalomban Temesvár város közvéleményét ez a szenzációs leleplezés és ennek folyamán volt az a bűnügyi eljárás, amelyet a vizsgálóbíró vezetett be Oprea János és Arsenovici Gyula miniszteri tanácsos ellen. A vizsgálóbíró elrendelte a két igazgató letartóztatását. Pár nappal a törvényszék megerősítő határozatának kihirdetésekor játszódtott le az a Temesvárt páratlanul álló jelenet, hogy Oprea végső elkészítésében a törvényszéki teremben mérget ivott s revolvért rántott elő.

A Timisiana-ügy aktáit később az igazságügyminisztérium az érdekeltek kérelmére a kolozsvári törvényszékhez tette át és ezért a Timisiana Bank igazgatósága a kolozsvári ügyészségen tett feljelentést Sîtescu Pantelimon volt vezérigazgató ellen, akit azzal vádol-

hogy 1928-ban és 1929-ben, míg a pénzügyi intézet az ő vezetése alatt állt, sajátkezűleg megváltoztatta a kész mérleg adatait, csak hogy kedvezőbb üzleti eredményt mutathasson fel és minél magasabb tantiémot kaphasson. Ezzel azonban súlyosan megkárosította a pénzügyi intézetet, eltekintve attól, hogy okirathamistást követett el. Ezért a bank igazgatósága kérte a kolozsvári törvényszéket, hogy rendeljen el bűnügyi zárlatot Sîtescu vagyonára,

valamint arra a több mint két millió lejnyi összegre, melyet a temesvári járásbíró néhány hónappal ezelőtt megítélt Sîtescumnak, mint a felmondási időre járó illetményeit és amelyet a bank bírói letétbe helyezett. A kolozsvári vizsgálóbíró a feljelentés alapján utasította a könyvszakértőket, hogy vizsgálják felül a bank könyveit és mérlegeit, melyek Sîtescu idejében készültek. E munka elvégzésével a könyvszakértők terjedelmes jelentést küldtek a kolozsvári vizsgálóbírónak, aki ennek alapján bűnügyi zárlatot rendelt el Sîtescu Pantelimon vagyonára és lefoglaltatta a letétbe helyezett két millió lejt is

Férje, aki halálosan szerette a tüneményes szépségű légtornásznőt, öngyilkosságot kísérelt meg a megrendítő szerencsétlenség után. Mellbelátte magát és hetekig élet-halál között lebegett a kórházban. Felgyógyulása után is csak akkor mondott le az öngyilkossági tervekről, amikor a hatóságok megengedték neki, hogy felesége hamvait állandóan magával hordhatja.

Lilian Seitzel holttestét a kopenhágai krematóriumban elhamvasztották és porhüvelyét férje egy aranyból készült diszes urnába helyezte. Codona fiatalon elhunyt neje hamvait állandóan magával hordja és mutatványai közben a manézsban helyezi el az urnát, mintegy jelképekül annak, hogy egy pillanatig sem tud másra gondolni, mint elhunyt feleségére. A kitűnő légtornász jelenleg New-Yorkban lép fel és szerződésében az az érdekes, de nála teljesen indokolt kikötés foglaltatik, hogy

mutatványai alatt mélységes gyásza jelöl szünetelnie kell a zenének.

A külföldi sajtó hosszasan foglalkozik Lilian Seitzel életével is és megállapítja, hogy a rendkívüli szépségű nő egy holland egyetemi tanárnak a leánya, akit Codona iránti szerelme vezetett az artisták világába és a férje kedvéért lett légtornásznő. Rendkívül intelligens és költői hajlamu volt Codona asszony, akinek Budapestről írott öt ódáját halála előtt egy héttel facsimilében közölte a New-York Times. Érdekes különben, hogy a versek alatt megjelent intervjuban az asszony szinte bejelentette közeli tragikus halálát.

— Nagyon babonás vagyok — mondotta. — Hiszek a jóslatokban és évekkor ezelőtt egy párisi jósnő azt jövendölte, hogy akkor fogok meghalni, amikor a legboldogabb leszek. Most boldognak érzem magam és valahogy abban a tudatban élek, hogy nincs messze halálom napja.

Tüzzésszel fenyegette Győr egész központi városrészét a Hangya-szövetkezet anyagraktárának égése

A tűzoltóság emberfeletti munkával lokalizálta a tűzveszedelmet — 10.000 pengő a kár

Győrből jelentik: Ma délután 1 órakor értesítették a győri tűzoltóságot, hogy a város központjában levő Hangya-szövetkezet hatalmas áruraktára kigyulladt és az egész központot tüzveszéllyel fenyegeti. A tűzoltóság nagy apparátussal azonnal kivonult a helyszínre, akorra már azonban a tűz a felhalmozott kátrány és benzinfordók között annyira elharcpódzott, hogy a tűzoltóságnak csak két órai megfeszített munka árán sikerült a tüzet lokalizálni.

A tűzoltóság emberfeletti munkájának köszönhető, hogy a város egész központi negyede nem lett a tűz martaléka. Az áruraktárban rengeteg áru elégett, azonban a 2. számú nagy raktárt, melyben rendkívül értékes árucikkek vannak felhalmozva, sikerült megmenteni, de a kár így is meghaladja a 10 ezer pengőt. A vizsgálat megállapította, hogy a tűz a raktárak kapujában tartózkodó teherautótól keletkezett.

Steinherz családja sürgeti a biztosítási díjak kifizetését

Megérkezett a bécsi szovjetkövetségre Steinherznek a kalapácsos bergyilkos által feladott aranyórája — A „Securitas” egyezkedni próbált Steinherz özvegyével — Egy pozsonyi vallomás megdönti az özvegy sokat hangoztatott jóhiszeműségét

Kecskemétről jelentik: A Bécsben elfogott kalapácsos gyilkos páratlanul álló és az egész világ idevonatkozó krónikájában is világszenzációt jelentő bűnügyében a rendőrség még mindig nincs annyi tárgyi bizonyítéknak birtokában, hogy megállapíthassa, a bűneseteknek milyen kategóriájába sorozható be a Steinherz halálát előidéző motívumokat. Rablógyilkosság, avagy a „biztosítási csalás céljából felszólításra történt emberölés” esetei között kell döntenie úgy a rendőrségnek, mint az ezt követő vizsgálatnak. Mind a két kombinációra vonatkozólag szinte egyenlő számban állanak bizonyítékok a rendőrség munkájának rendelkezésére.

Steinherz biztosítási ügyei kétségkívül alátámasztani látszanak a gyilkos Fischl megdöbbentő vallomásait. Ezenkívül a bécsi rendőrség a legutóbbi napon közölte, hogy a szovjetkövetség megkapta postán a Fischl által feladott órát és levelet. Azonban a szovjetkövetséget csak diplomáciai úton lehet kérni felvilágosítások kiadására. A bergyilkosság ügyében egész új titkokat fedezett fel a rendőrség és minden irányban igen szigorú nyomozás folyik. Az is kiderült, hogy néhány nap előtt Kecskeméten járt a pozsonyi Securitas biztosítótársaság igazgatója és egyezséget ajánlott Steinherz özvegyének, annak ellenére, hogy már ismerte a körülményeket. Miután azonban Steinherz özvegyével nem sikerült megállapodnia, megtette ő is a feljelentését a rendőrségnél. Mindezekről függetlenül a meggyilkolt Steinherz Rudolf családja lépéseket tett a biztosító intézeteknél, hogy a biztosítást összegeket fizessék ki.

Steinherznét a kecskeméti rendőrség a mai napon újból kihallgatta. A meggyilkolt kereskedő özvegye kitart ama előbbi vallomása mellett, amely szerint ara rablógyilkosságnak esett áldozatul. Steinherzné elmondotta, hogy ő mindössze csak egyetlen egy biztosításról tudott és számára is újság volt, hogy férje mennyire biztosította be magát.

Máskülönben a letartóztatott Fischl Fri-

A bankba vitt pénzt s utközben koldult a jómódu koldusasszony

Takarékbetétje volt egy budapesti asszonynak, aki úgy gondolta, hogy „nem árt egy kis gyűjtés”.

Budapestről jelentik: Ma délután Pest-erzsébeten egy kopottasan öltözött, idős nő üzlet-rol-üzletre járva koldult. Az egyik rendőrszemem észrevette a kolduló asszonyt és felszólította, hogy mutassa fel kolduklási engedélyét. Az asszonynak nem volt engedélye és ezért a rendőrbekísérte a kerületi kapitányságra, ahol megállapították, hogy özv. Pászák Györgynének hívják, 53 éves asszony. A „koldusasszony” iratai között egy 1100 pengőről szóló takarékkönyvet, ezenkívül pedig 230 pengő készpénzt találunk. Az asszony elmondta, hogy a 230 pengőt éppen a bankba akarta vinni és utközben úgy gondolta, „nem árt egy kis gyűjtést engedni”.

gyes, a kalapácsos gyilkost ma délelőtt átszállították a bécsi országos fogházba és itt fogja bevárni ügyének elintézését. A gyilkos fiatallembert átszállítása előtt megegyeszer kihallgatta a rendőrség, azonban Fischl szigorúan ragaszkodik előbbi vallomáshoz, melyben — mint mondja — a színigazat vallotta.

A rendőrség ugyancsak a mai napon kihallgatta Steinherz Rudolf Pozsonyban élő sógorát is, aki úgy nyilatkozott, hogy Steinherz meggyilkolása előtt pár héttel azt mondta neki, hogy egy svájci pénzesport vállalatot létesít Magyarországon, amelynek ő lesz minden valószínűség szerint az igazgatója, havi ezer frank fizetéssel. Ezenkívül még Steinherz elmondotta sógorának azt is, hogy a svájci pénzesporttól nyugdíjat nem kap és ezért szüksége van a biztosításokra. Steinherz sógora szerint Steinherzné is tudott a biztosításokról, sőt ő is kívánta a biztosítások megkötését.

Esküvője után megsemmisítették házasságát

Egy szatmári szerelmespár hamis okmányok alapján kötött házasságot — Az okmányhamisító közvetítő megszökött a büntetés elől

Különös és bonyodalmas közokirathamisítási ügyben folytat vizsgálatot a szatmári törvényszék vizsgálóbírája. A bűncselekmény mögött egy szerelmi történet húzódik meg. Ott kezdődött az eset, hogy Krémer Gábor 28 éves szatmári földmives s Végh Berta ugyancsak szatmári leány között meleg érzelmi kapcsolat fejlődött ki és mint az ilyenkor szokás, a fiatalok elhatározták, hogy megesküsznek. A leány irataival azonban baj volt, mert Végh Berta a Csehszlovákiához tartozó Alsóabsán született és mint olyan sokan, ő is elfelejtette megszerezni a román állampolgárságot. Ezzel kezdődött a fiatalok kálváriája.

Sokpecsétes írás és nagyértékű okmánybélyeg szükséges ahhoz, hogy két ember számára kiállítsa az anyakönyvvezető azt a bizonylatot, amely szerint nemcsak Isten, hanem az emberek előtt is egymáshoz tartoznak. Szegény Végh Bertának sem születési bizonyítványa, sem állampolgársági bizonyítványa nem volt. Illetőleg születési bizonyítvány meg lett volna, de ez a közös érdekek ellentétében, azt dokumentálta, hogy Végh Berta Csehszlovákiában született. A tanácsalannul álló szerelmesek tehát egyelőre kénytelenek voltak egy kis romantikával is megelégedni.

Krémer Gábor és Végh Berta egy vasárnapon együtt ültek az egyik szatmári kávéházban. És íme megjelent a megmentő, Láng Emánuel személyében. Hogy ki ez a Láng Emánuel? Ezt a Láng Emánuel Romániában mindenki ismeri, mert ilyen Láng Emánuelek minden városban székelnek, ugyanúgy, mint Szatmáron a kényelmes kávéházi boxban, prédára lesve,

Uj találmány!

Rádiósok figyelmébe!

Vége meg-**„Clarite”**, mely rendet teremt jelent a „hullám-chaosban”. Nem hullámcsapba, hanem egy genialisan felépített szalagszűrő, mely bármely gép elé kapcsolva, annak szelektivitását 100%-kal emeli — Kezelése egyszerű és bárki rögtön felszerelheti. Ár csinos kazettában, használati utasítással, utánvét Lei 850. — Vízonteladóknek szokásos rabat.

„LYRA” rádiólaboratorium
L'POVA (Jud. Timis.) 1172

Sikkasztottak a brassói megyeházán

Botrányos viharok közepette folyt le a megyei nagytanács ülése

Brassóból jelentik: Tegnap viharos ülést tartott a megyei nagytanács ülése. Az ülés első szónoka Clinciu Gheorghe tanácsos, aki bejelent, hogy tudomása szerint Marea Valér, a vármegyei könyvelőség főnöke, 350.000 lejt vett magához illegális úton, a tisztviselők segélyezését szolgáló kölcsönalapból. Poddea vezértükár beismeri, hogy az eset valóban úgy történt meg, ahogy a tanácsos előadja, azonban mentsésképpen felhívja, hogy Radu Olteanu, a vármegyei állandó választmány elnöke, a bankban elhelyezett összeget teljes egészében lefoglalta.

Válaszképpen Clinciu a vádak egész sorozatát ismerteti a vármegyei könyvelőség főnöke ellen.

Dusoiu mérnök éles hangon teszi fel a kérdést, hogyan lehetséges az, hogy ellenére az ő többszöri kérésének, Margineanu „mérnököt”, aki hamis diplomával teljesített szolgálatot, olyan hosszú ideig nem függesztették fel?

Radu Olteanu: Az egész ügy abból áll, hogy egy hamis jegyzőkönyvet szerkesztettek. Uj vizsgálóbizottság kiküldését kérjük. Heves jelenetek játszódtak le a tanácsülésen és az elnök csak nagynehezen tudta a rendet helyreállítani.

Tehát az a bizonyos Láng Emánuel Készséggel ajánlkozott, hogy megszerzi a boldogságot jelentő papirokat, azonban ezért a munkáért — minthogy ez majdnem emberi képességen felüli munka — mindössze nyolcezer lejt kér. Megkapta a pénzt, aztán aláírt egy kötelezvényt, hogy záros határidőn belül szállítja az állampolgársági és születési bizonyítványokat.

Láng Emánuel pontos szállítónak bizonyult, mert a megállapított időben prezentálta az állampolgársági bizonyítványt, amely szerint Végh Berta a szatmármegyei Farkasasző községben született.

Végh Bertáknál nagy volt az öröm, megtörtént a házasságkötés és Láng Emánuel pontossága annyira megalapozta az ifjú szerelmespárt, hogy az anyakönyvi aktusnál Emánuel volt az egyik tanu.

De a jóból is megárt a sok... Az anyakönyvi hivatal ugylátszik Emánuel nem tartotta olyan megbízhatónak, ezért leértécsítette Farkasasző községet a házasságkötésről. Innen azonban néhány nap múlva megérkezett a válasz, amely szerint Végh Berta születése nincs bejegyezve az ottani anyakönyvekbe. Ez a szigorú jelentés nagyon elsavanyította az ifjú pár mézesheteit. Az anyakönyvi hivatal közölte, hogy miután az okmányok hamisak voltak, a házasság semmisnek tekintendő. Kipattant a botrány és az önfeláldozó Láng Emánuelnek most kellett volna felelni tetteért.

Láng azonban most is rafinált embernek bizonyult, mert előre megneszelte a dolgokat és eltűnt Szatmárról. A vizsgálóbíró körözlevele hivatott most megállapítani, hogy hol, segít a szerelmespáron Láng Emánuel...

H I R E K

Rosszul választottak Chicagóban

— Egy elégedetlen hang. —

Amikor amerikaiakról hallottam, mindig úgy képzeltem el magamnak, hogy azok csupa okos, értelmes emberek, akik minden esetben fején találják a szegyet, de most a chicagói polgármester választás után megdől ez az előlegzetes jóvéleményem és levonom a konzekvenciákat az amerikaiakról is.

Nem akarok nemzetiségi kérdést csinálni a dologból, mert hiszen nincs az sehol se megírva, hogy a tót ember csak a drótozáshoz és az ablaküveg bevágásához ért, balga feltevés az, hogy csak burgonyát eszik és bicskát árul és virágos tükröt, nem kérem, lehetnek belőlük egész jó polgármesterek valahol Sátoraljaújhelyen, vagy máshol, csak éppen Chicagóban nem, ahol olyan Al Capone nevű zsentlemenek vannak.

Mikor iskolába jártam, egyszer füttyült valaki az előadás közben és az én jó öreg tanítóm engem állított ki, de nem büntetésből, hanem hogy csak figyeljem meg, ki füttyül és csodának csodája, rögtön megszűnt a füttyülés, mert hiszen éppen én voltam a füttyülő, amit jól tudott az öreg tanítóm is.

Chicagóban bankigazgatók, tőzsdefügynökök és vasmunkásokon kívül banditák is vannak és mindenki tudja, hogy a főbandita Al Capone. Ha én chicagói lakos volnék, őt választottam volna meg polgármesternek, úgy csináltam volna, mint az én öreg tanítóm. Al Caponet állítottam volna ki, hogy figyelje meg, ki az a bandita Amerikában.

Dehát így van ezzel a lokalpatriotizmussal: sok a tót Chicagóban és ezért tót polgármestert választottak. Lehet azonban, hogy belőlem is a lokalpatriotizmus beszél, mert hiszen Al Capone hazám fia, sőt szomszédom is, soha se gondoltam volna, hogy a mi uccánkból valamikor ilyen nagykaliberű emberek kerülnek ki.

Talán még én is kikerülök egyszer ebből az uccából? Sz. K.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Változékony, esőre hajló idő várható, lényeges hőváltozás nélkül.

— **Dr. Pacha Ágoston püspök Aradon.** Említettük, hogy a minoriták templomában most folyó és Böle Kornél szentdomokosrendi atya által vezetett lelki gyakorlatokat Pacha Ágoston dr. temesvári püspök vasárnap délelőtt fogja befejezni. A főpásztor ebből a célból a mai napon délután 5 órakor érkezik Aradra, holnap, vasárnap reggel 7 órakor megáldoztatja a lelkigyakorlatokban részt vett híveket és kiosztja nekik a bucsukkal összekötött pápai áldást. Délelőtt fél tíz órakor pedig fényes segédlettel ünnepi misét pontifikál s alatta megszenteli a Credo-egyesület új zászlóját, fél 12 órakor pedig Böle Kornél lelkivezetővel együtt részt vesz a Credo-egyesületnek a Kulturház nagytermében tartandó rendes havi gyűlésén, melyen az előadást dr. Velcsó Géza h. polgármester, Credo-egyesületi világi elnök fogja tartani.

— **Nagyarányu sikkasztás a hotinmegyei prefekturán.** Chisenevből jelentik: A hotinmegyei prefektúra főpénztárosa a közelmúltban 800.000 lej sikkasztott és a sikkasztott pénzzel eltűnt. A rendőrség detektíveit a sikkasztó főpénztárost tegnap letartóztatták egyik chisenevi szállodában.

— **A borbélyüzletek zárórája.** A rendőrség hivatalosan közli, hogy április 13-án a borbélyüzletek a gör. kel. husvéti ünnepek másodnapján, déli 12 óráig nyitvatarthatnak. Ehelyett husvét harmadik napján, április 14-én kötelesek üzleteiket a délelőtti órákban zárva tartani.

ORTNER elpószalonja és orthoped cipészete Arad, v. Salac-ucca 5. sz. alatt

— **A jövő héten kezdik meg a „düsseldorfi rém” perének tárgyalását.** Düsseldorfból jelentik: A törvényszék elnöke között az újságírókkal, hogy Kürten Péter tömeggyilkos kedden, április 14-én kezdődő tárgyalására minden belépőjegy elfogyott.

Az ideális, enyhén de biztosan ható Artin hasbajtó állandóan szedhető; megszokást nem okoz elő.

Hétmillió háromszázezer lejt ítél meg az Egyesült Bank csődtömeggondnokának az aradi törvényszék csődbírósága

lancu Cornél dr. háromnegyedévi munkájáért kapta a hatalmas összeget. Két százalékat kapják vissza betétjeiknek a betétesek

A nagy port felvert aradi **Egyesült Bank** csődügye ma délelőtt egy elégikus aktussal nyert befejezést. Mint ismeretes, a csődtömeggondnok dr. **lancu Cornél** általános ismert aradi ügyvéd a múlt év januárjában vette kezébe a csődtömeget és októberig intézte annak ügyeit. A csődtömeg értékesítése után a törvényes előírásoknak megfelelően a csődtömeggondnok benyújtotta számláját, melyben a **háromnegyedévi munkásságáért 7 millió 300.000 lejt kér.** Az aradi törvényszék csődbírósága **elfogadhatónak találta** a csődtömeggondnok számláját és az összeget megítélte.

Nyolc nappal ezelőtt hangozott el az Egyesült Bank ügyében az aradi csődbíróság végső határozata és a törvényes előírásoknak megfelelően azt kifüggesztették közszemlére. Az **Egyesült Bank betétestáborából egyetlen egy sem akadt, aki a törvényszék határozatát megelébbzte volna** az előírt nyolc napon belül és így az aradi törvényszék határozata jogerőre emelkedett. Szomorúan fogadják megállapítani a néhai Egyesült Bank betétesei, hogy ezzel a csőddel milyen rosszul jártak, mert így mindössze két százalékat kapnak azokból az összegekből vissza, amelyeket az egykori pénzügyintézetben elhelyeztek.

Szovjetkémek szállták meg Galacot

A hírhedt talarbunari lázadásig vezetnek vissza a hadbírók ellen megkísérelt bombamerénylet szálait — A nagyarányú nyomozás során egymásután leplezik le a szovjetkémek rejtékhelyeit

Galatiból jelentik: A galati-i hadbírók ellen megkísérelt bombamerénylet ismét foglalkoztatja a hatóságokat. Az ügyben bevezetett vizsgálat során ugyanis kiderült, hogy a városban nagyon sok szovjetkém tartózkodik. Megkísérelte a rendőrség, hogy pontosan megállapítsa, kik szállították Galatiba a bombamerénylet szükséges robbanóanyagot. A nyomozás során házkutatást tartottak Stefan Sev-

cienko lakásán, ahol több orosz kémeket fogtak el. Sevcienkón kívül letartóztatták **Irim és Ilusa**, valamint **Salopa Ignat** nevű terroristákat, akik valamennyien beismerésben vannak. A nyomozás megállapította még, hogy **Sevcienco, Ilusa és Irim részt vettek annakidején a talarbunari lázadásban** és csak úgy menthették meg életüket, hogy átszöktek a Dnyeszteren. A rendőrség teljes apparátussal nyomoz.

KULTURPALOTA
1931 április 14.
BERGER KÁROLY
högödművész egyetlen hangversenye
J. J. Oláh Sándor könyvkereskedésében.

— **Olasz kitüntetés a magyar külügyminiszternek.** Budapestről jelentik: Az olasz király **Károlyi Gyula** gróf külügyminisztert a Koronarend nagykeresztjével tüntette ki.

A kalál amerikai rekordja

Londonból jelentik: Az Egyesült-Államokban most tették közzé az 1930-as év halálai végződő baleseteiről szóló érdekes kimutatást. A statisztika szerint összesen 6525 személy halt meg baleset következtében. Ezek közül 498 gyilkosságnak esett áldozatul; 1475 közlekedési baleset áldozata lett; 1471 öngyilkosságot követett el; 16 férjet a felesége ölt meg, míg 6 asszonyt a férje tett el láb alól; 3 ember megfagyott; 19 személy a hőség áldozata lett; 87-en az ágyukból kiesve lettek haláluk; 6 ember fürdés közben fulladt meg; 3 személy az automata forgalom áldozata lett; 1 embert a földalatti csapóajtó ütött agyon.

— **A finn nők a férfiak egészsége érdekében kéri az alkoholtól való eltérülést.** Helsinkiből jelentik: Százötvenezer finn nő petíciót nyújtott be a közlérség elnökéhez, melyben kéri, hogy szüntesse meg az alkoholtól, mert annak dacára igen sok ártalmas és rosszminőségű alkohol kerül az országba, amely a férfiak életét veszélyezteti.

Függöny, csipkék és tüllök minden szélességben a legolcsóbban **KELLER KRAUSZ**-nál.

— **Pávát találtak.** Lepni János ma reggel udvarán egy pávát talált. Jelentette az esetet a rendőrségnek, ahová a pávát is felvitte. A rendőrség ezután szólítja fel a tulajdonost, hogy kellő igazolás után tulajdonát a Kossuth-uccai rendőrség 1. emelet 9-es szobájában átveheti.

— **Agyonverte feleségét Spanyolországban egy magyar munkás.** Madridból jelentik: Az egyik közeli faluban a csendőrség letartóztattott egy Szappancsik nevű 34 éves magyar bányamunkást, aki családi viszálykodás közben agyonverte feleségét.

A Graf Zeppelin Egyiptom felett

Eckener kapitány nem megy Palesztinába

Kairóból jelentik: a „Graf Zeppelin” ottani időszámítás szerint 4 óra 20 perckor Kairó fölé érkezett. A léghajó összesen 13 órával előbb érkezett meg, mint ahogy azt programmba felvették. A léghajóról szikratávíró kérdést intéztek a rendező bizottsághoz, hogy leszállhat-e a léghajó? A rendező bizottság kénytelen volt azt a választ adni, hogy az előkészületek még nem történtek meg a Zeppelin kikötésére. A Zeppelin ezért ezt az időt felhasználva, egy felső-egyiptomi utra indult, ahonnan holnap reggel fél hatra tér vissza.

Eckener kapitány, a Graf Zeppelin parancsnoka, legújabbban érkezett hírek szerint nem repül Palesztinába, mint előbb tervezte volt.

— **Ujabb halottja van a Dohány-uccai örménymerényletnek.** Budapestről jelentik: A Dohány-uccai zsinagógában történt revolveres merénylet egyik súlyos sebesültje, **Roth Jenő** 17 éves ékszerészegéd ma délelőtt a Templom-kórházban ki-szenvedett. Mint ismeretes, Roth koponyalövését kapott, amelynek nyomán agyhártyagyulladás lépett fel, melybe belepusztult. Április hó 13-án temetik.

— **Béirenyheség, a máj és az epeutak bántalmait, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását.** Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a **Ferenc József** viz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Huszonkét diákot kicsaptak egy husi-i liceumból.** lasból jelentik: A lasi-i kormányzóság tanügyi osztálya 22 husi-i liceumi tanulót kicsapott a husi-i filiceumból, mert a diákok a német nyelvű iskolai dolgozatokat kicsérélték egy otthon készített dolgozattal. Megállapítást nyert, hogy az iskolai csiny értelmi szerzői Codreanu Constantin és Demetriu, akik az intézeti német-nyelvtanárnak fiai. A két értelmi szerzőt két évre, a többi diákot pedig két hétre csapták ki az iskolából.

Munkanélküliek tüntettek Temesváron

Gummitökökkel verték szét a rendzavarókat

Temesvárról jelentik: A mai napon viharos uccai tüntetéseket rendeztek Temesváron a munkanélküliek. A tüntetések a munkanélküli segélyek megvonása miatt robbantak ki. A város vezetősége ugyanis elhatározta, hogy a népkonyhák és a különböző munkanélküli segélyeket április elsejével beszünteti. A segélyek természetbeni kiosztása minden csütörtökön történik és ezért a tegnapi napon mintegy 3-400 főből álló tömeg gyűlt egybe a gyárvárosi telekbírószágon. Itt közölték a munkanélküliekkel, hogy mindössze csak harminc embernek tudnak segítséget adni és a tüntetések ebből kifolyólag elkezdtek.

A tömeg az uccákon hangosan demonstrált, mire a rendőrök gummitökökkel szétverték a tüntetőket. A munkanélküliek később, a Józsefvárosban újból összeverődtek, azonban a rendőrség itt is idejében beavatkozott a tüntetésbe, a tömeget szétoszlatta, a vezetőket letartóztatta.

— **Singer Arthur meghalt.** Budapestről nyert értesülésünk szerint ma este Ábóziában meghalt Singer Artur, a közismert magyar zurnalista, a Berliner Tageblattnak és a Rudolf Mosse A. G. magyarországi képviselője. Elhunytát általános részvételt kelt ismerősei és barátai körében.

— **Az etiópiai császár ajándéka.** Budapestről jelentik: Etiópia császára három oroszlanokot küldött Olaszországba. A császár egyet Mussolininek küldött, kinek igen nagy tisztelője, kétőt pedig az olasz trónörökös számára.

— **A munkások élelmiszerét is átreformálja a szovjet.** Londonból jelentik: A Times rigai jelentése szerint a szovjet rövidesen megkezdí a munkások élelmiszerének reformját. Aki többet dolgozik, az ennyit többet is ehet. Jó és rossz munkások osztályát teremti meg. A jó munkásokat rohamcsapatnak nevezik el: ezek különösen speciális élelmiszerjegyeket kapnak. Az üzletekben külön asztalnál fogják őket kiszolgálni és sorrendben mindenkit megelőznek, sőt ruhát is jobbat kapnak, mint a többiek.

Kerékpárok, zománcozások, gummik, aikatrészek és javítások jutányosan.
Schwartz Árpád műszerész Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.)

— **Felgyújtottak egy erdőt.** Marosvásárhelyről jelentik: Mureseni község határában a Bissingen-grófok birtokában lévő erdősegy kigyulladt. Érdekes, hogy az erdőseget annak idején kisajátították, azonban a kisajátítást a kolozsvári revíziós bizottság megsemmisítette. Azt hiszik, hogy a tüzet bűnös kezek okozták. A nyomozást bevezették.

— **Holttest a Hűvösvölgyben.** Budapestről jelentik: Ma délelőtt a Hűvösvölgyben egy országos induló férfi holttestet találtak. A holttest egy 40 centiméter mély pocolyában feküdt. Megállapították, hogy Szecso Ferenc műegyetemi hallgatóval azonos, aki két héttel ezelőtt tűnt el. A hirtelen valószínűleg öngyilkosságot követelt és így kerülhetett a hűvösvölgyi pocolyába.

— **A husvéti csoportos utazás.** Ma reggel a budapesti gyorsvonattal indult el az aradi és temesvári utasok második ötnapos csoportja, akik öt napot töltenek Budapesten. Április 14-én éjjel 12.10 órakor érkeznek vissza úgy a ma indult ötnapos, mint az 5-én indult tíznapos csoport résztvevői. Az utról visszatérőket váró aradi hozzátartozókat figyelmeztetjük, hogy a kirándulókat hozó különkocsik a gyorsvonat végéhez lesznek csatolva.

— **Felakasztotta magát egy börtönbüntetésre ítélte bucaresti tisztviselő.** Bucarestből jelentik: Uoneanu Miklós, az Astra Romana petroleumtársaság tisztviselője ma hivatali szobájában felakasztotta magát, azonban tisztviselőtársainak sikerült az öngyilkosjelöltet idejében levágni a kötélről. A tisztviselő azért akart öngyilkos lenni, mert egy hat hónapos fogházbüntetése jogerőssé vált és most kellett volna megkezdenni büntetését.

LEGUJABB

Vakmerő bankrablás Barcelona egyik külvárosában

Nyolc felfegyverzett rabló kifosztotta a bank ügyfeleit, tisztviselőit, majd kiürítette a pénzszeekrényeket — A rendőrség elfogta a rablóbanda négy tagját — Az amerikai stílusú banda fele megszökött

Barcelonából jelentik: Vakmerő rablótámadás történt ma délután Barcelona külvárosában. Egy pénzintézet fiókjába nyolc állig felfegyverzett rabló hatolt be, akik úgy az alkalmazzottakat, valamint a bankhelyiségben tartózkodó teleket arra kényszerítették, hogy minden pénzt adjanak át. A vakmerő rablók kiürítették a Wertheim-szeekrény egész tartalmát, melyben rendkívül sok papírpénz volt,

majd a teljesen kifosztott bankot gyorsan elhagyták. Az egész rablás mindössze pár percig tartott és a megrémült személyzet csak jóval a rablók eltávazása után tért amyira magához, hogy a rendőrségért telefonált. Az azonnal megindított nyomozás eredménnyel járt, mert a rendőrségnek röviddel a rablás elkövetése után sikerült a rablók közül négyet elfognia. A többi négy elmenekült.

Halálos motorkerékpár-szerencsétlenség Magyarországon

Gummidefekt okozta a rendkívüli katasztrófát

Esztérgomból jelentik: Halálos kimeneteli motorkerékpár-szerencsétlenség történt a Budapest-Bécs közötti országúton, a 45. kilométer jelzésű mérőkönel. Zsemper Gyula építész-rajzoló motorkerékpárjával ha-

ladt az országúton, amikor az egyik kerék gummija nagy dörrenéssel kipukkadt és a gépen ülő Zsemper Gyula nagy ívben kirepült a nyeregből. Az esés következtében az építész koponyatörést szenvedett, melybe belehalt.

Véres tüntetések Madridban

Harc a legionáriusok és a tüntetők között

Madridból jelentik: Véres tüntetések játszódtak le ma délután Madrid uccáin. A munkanélküliek és diákokból álló tömeg megtámadta a legionáriusok egyházát, amelynek ablakait kövekkel bevették. Egy nagyobb csoport legionárius, akik éppen az épületben tartózkodtak, kivonultak az uccára és valószínűleg harc fejlődött ki a diákokból és munkanélkü-

liekből álló tömeg és a legionáriusok között. Az összetűzések során több revolverdörrenés is elhangzott. A rendőrség, amely közben a helyszínre érkezett, szétverte a tüntető tömeget. Az összetűzések során többen megsebesültek. A rendőrség négy lövöldöző legionáriust őrizetbe vett, akik azzal védekeznek, hogy fegyverüket önvédelemből használták.

— **Románia lesz a középeurópai futballi kupa negyedik résztvevője.** A Magyar Labdarúgók Szövetségének elnöksége hozzájárult ahhoz, hogy az amatőr Középeurópa Kupa negyedik résztvevőjének a lengyelek helyett a románokat hívják meg. A május 3-iki osztrák-magyar mérkőzésre elfogadta Ruof svájci bírót és a május 10-iki CSAF-MLS mérkőzéshez hozzájárult Frankenstein bíráskodásához. Ugyancsak honortálta az elnökség a svájci szövetségnek a kérését, hogy a vasárnapi válogatott mérkőzésen a kapus egész játékidő alatt cserélhető legyen.

— **Szeszcsempész kereskedő.** Galatiból jelentik: A szeszcsempészés ügyében bevezetett hatósági vizsgálat során a rendőrség letartóztatta Zima Nicolae kereskedőt, akit a szesztorvény megsértése miatt 440 ezer lej pénzbírsággal sújtottak a pénzügyi hatóságok.

— **Rendőri hírek.** Bakos János harmincegy éves aradi lakost ma délelőtt részegségért előállították. Kihallgatása alkalmával sértő kifejezéseket használt Crisan komisszár ellen. Megindult ellene az eljárás. — Szabó Imre ötven éves, 6. Vanafori 31. alatti lakost tegnap este mulatás közben botrányokozásért letartóztatták. Kihallgatása során megállapította a rendőrség, hogy Szabót zsebmetszésért már régóta körözik. Az eljárás folyik. — Garlati Ioan aradi, Strada Caragiale 16. szám alatti lakost a tegnap esti razzia alkalmával elővezték, mivel egyetlen egy okmányt sem találtak nála.

— **Megalakult a Magyar Párt aradi tagozatának jogügyi szakosztálya.** A Magyar Párt jogügyi szakosztálya az elnöki tanács határozatából kifolyólag ma este hét órakor megalakult. Elnöke: dr. Széll Lajos. A jogügyi szakosztály feladata lesz feldolgozni a Magyar Ház R. T. ügyében kibocsátandó alapszabály-tervezetet. Munkájukat már tegnap este megkezdtek, tekintettel azonban az anyag nagy fontosságára és az ezzel kapcsolatos vitákra, határozatot nem hoztak. Az ülést szombaton délután folytatják.

— **Chevra Kadisa közgyűlés folyó hó 12-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor, a zsidó közösség tanácstermében.**

FÓRUM

Dohányzók alkonya

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Szenvedélyes dohányos vagyok. Ennél a szomorú ténynél csak az sajnálatosabb, hogy jelenlegi jövedelmemből csak National-cigarettára telik. Harminc darabot szívok el naponta ebből a mutatóvány-cigarettából. Drága élvezet ez is, mert naponta 15 lejbe kerül. De még ezt is husz százalékkal megdrágítja csaknem naponta a doboz gyufa. Eddig volt egy öngyújtóm — magam csináltam — de az öngyújtók elleni irtóháború arra készítetett, hogy lemondjak azoknak gazdaságos használatáról, bár ezzel kapcsolatosan egy csomó kérdés merült fel bennem és ezekre szeretnék megnyugtató választ kapni. Szeretném például tudni, hogy mi előnyösebb az államra nézve: ha az öngyújtó használatával elszívok naponta 30 Nationalt, vagy gyufa használata mellett csak 24 darabot, mert mind a kettőre nem telik. Ha öngyújtót nem szabad használni, szabad-e az uccán a szembe jövő dohányzótól tüzet kérni? Szabad-e otthon a kályha tűzénél, vagy petróleumlámpánál rágyújtanom? Kihágás-e ez vagy sem? Mert ha nem az, úgy nem tudom mi a különbség, ha én odahaza az öngyújtómmal gyújtom meg a cigarettámat, vagy a kályha tűzénél, épp úgy az uccán, vagy kávéházban az öngyújtót használom, vagy a szomszédom cigarettáját? Tisztelettel

Egy régi előfizető.

Notabene: Muszáj Önnek dohányozni? (Szerk.)

— **Dr. Lakatos badeni szanatóriuma** Wien mellett. Egész évben teljes üzemben. 120 szoba, folyó hideg és meleg vízzel, összes komforttal. Appartementek fürdőszobával. Nagy kerti terraszok. Összes diéták. Külön szívsztív dr. Singer Richard egyetemi magántanár (Prof. Wenkebach volt első asszisztense) vezetése alatt. Kénes fürdők a házban. Otórai tea a grillroomban, tánc, színház és egyéb szórakozások. Méréselt egységek úgy a pensio, mint a kezelésekre vonatkozóan.

Színház — Irodalom — Művészet

Magyar népdalszerzemények

Pályázatot hirdet a Magyar Párt

Az aradi Magyar Párt Közművelődési Szakosztálya a magyar dalárdák énekkesének szaporítása céljából, magyar népdalszerzeményekre pályázatot hirdet, úgy szövegre, mint annak megzenésítésére. A pályázat feltételei a következők: 1. Szerzendő: új népdalszöveg és dal, esetleg magyar költőink egy-egy verse is megzenésíthető, ha megfelel a magyar népdal követelményeinek, pl. Petőfítől. 2. A pályázó szabadon választhatja meg a népdal fajtát: Csárdás, hallgató, stb. 3. A pályázat titkos, ezért lássa el minden pályázó pályaművét jellegével, ugyanezt a jelzést írja zárt borítékra, mely a szerző teljes címét (név, lakhely, ucca, házszám) tartalmazza. 4. A pályaműveket legkésőbb 1931. április hó 30-ik déli 12 óráig bezárólag, az aradi Magyar Párt Közművelődési Szakosztályának (Arad, Strada Romanului 8.) kell benyújtani. Az e határidőn túl beérkezett művek a pályázathoz feltétlenül kizárják. 5. Kezelési díj 50 lej. 6. A pályázaton csakis román állampolgár vehet részt. 7. A pályázatot szakértőkből és a közművelődési szakosztály tagjaiból alakult bíráló bizottság bírálja el. 8. A pályázat feltételeinek és jogos művészi igényeknek megfelelő pályaműveket a szakosztály a következő díjazásban részesíti: 1. díj 1000 lej és diploma, 2. díj 500 lej és diploma, 3. díj 100 lej és diploma, 4. díj 100 lej és diploma, 5. díj 100 lej és diploma, azonkívül a jobbak még diplomával lesznek kitüntetve. 9. A kitüntetett művek a szakosztály tulajdonát képezik, a sokszorosítási jogot is beleértve. 10. A ki nem tüntetett műveket a pályázat kihirdetésétől számított 30 napon belül el kell vinni, mert a határidőn túl azok megőrzéséért a szakosztály felelősséget nem vállal.

* **Nagykárolyban színházi cenzor garázdálkodik.** Nagykarolyból jelentik: Kinos hatósági intézkedés foglalkoztatja Nagykaroly magyar közönségét. Néhány nap óta a városban vendégszerepel Gáspár Jenő színháza és ezt az alkalmat használta föl Murat György, a helyi rendőrség főnöke arra, hogy túlzó sovínista mentalitását csillogtassa. A rendőrfőnök ugyanis beültetett minden „magyar sovínista jellegű” darab előadását. A rendezetet természetesen megfelelő módon hajtották végre. A rendőrfőnök ur kiruccanását a művészetek terére nem csekély indignálódással fogadta Nagykaroly magyarsága.

* **Aradon tart kongresszust a Zsidó Nemzeti Szövetség erdélyrészi kulturoszálya.** A Zsidó Nemzeti Szövetség erdélyrészi kulturoszálya, amely tudvalevőleg az Erdélyben élő cionista zsidóság kulturális érdekeinek hordozója, az idén Aradon tart kongresszust. A kongresszust vasárnap fogják megtartani, amely alkalommal este ötvenperterikes bankett lesz az Öregek Otthonában. A kongresszus delegátusait az aradi Zsidó Kulturház vezetősége nevében Szenes Henrik, dr. Kupfer Miksa és Bornstein Sándor fogják fogadni.

* **Ady-est a Magyar Otthonban.** A Közművelődési Szakosztály az ének- és szavalóverseny eddigi szép sikereitől indítva, egy Ady-est megrendezését határozta el folyó hó 14-én este fél kilenc órára. Az előadást Csányi Mátyás karnagy, ismert zeneszerző indulja, melynek szövegét Bérczy Lajos írta nyitja meg. Lászlóné Prohászka, Elvira magasztálynalásu beszédben ismereti a költő életét, munkásságát és műveit, miközben a közönségnek alkalmat lesz egy néhány költeményt is hallani a kiváló előadótól. Az ifjusági csoportok legjobbjai fogják ezután hatásos szavakokkal az estét a közönség számára élvezetessé tenni, míg a díjnyertes énekesek egy-egy megzenésített Ady-dalt adnak elő. A közönség, mely eddig is pártolólág és nagy élénkséggel figyelte az ifjuság működését, bizonyára most is szép számmal fog az élvezetes előadáson részt venni.

Indra Manyi elfelejtett mosolyogni és százezer lej kártérítési pert indított Homokay Pál ellen

A volt aradi színészek «csendélete» a váradi színpadon — Amikor az operett-bonviván egyuttal rendező is —

Indra Manyi «kihagyott» és Homokay Pál «rászólt»

Érdekes színházi affér ügyét tárgyalták a nagyváradi járásbírószágon. Az affér „szenvadó” hősnője Indra Manyi, az Aradról elszármazott színésznő, hőse pedig Homokay Pál, az Aradon is népszerű és rokonszenves prózai színész. A Csodabár egyik előadásán történt, hogy Homokay Pál, aki Nagyváradon gyakran tért át az operettbonviván szerepkörébe „rászólt” a bájosan mosolygó Indra Manyira, mert nem reagált bizonyos rendezői utasításokra s így megzavarta a partner játékát. Tehát Homokay Pál, aki a parkett-táncos szerepét játszotta a Csodabárban, de egyszersmind a rendező nélkül munkáját is végezte, partneri és rendezői minőségében kissé erőteljesebb hangon — semmint azt egy prózai színésztől várni lehetett volna — figyelmeztette Indrát „kihagyásaira”.

A bájos művésznő erre elfelejtett mosolyogni, sőt nagyon is haragos lett és villámolt tekintete sejtette, hogy a rendezői utasítást kissé nagyon is erősen találta. Másnap aztán elment az ügyvédjéhez és: kártérítési pert lett a dolgából.

Homokay Pál ellen tehát kártérítési kereset indult meg — százezer lej erejéig.

Az eset csak most kezdett érdekessé válni. Mert az, hogy színészek veszekednek, egyáltalában nem ritka dolog a színház falai között, de még másutt sem, azonban hogy valaki százezer lej kártérítési összegre pereljen egy színészt, ez már aztán szenzáció erejével hatott. Egy szép reggelen aztán detektív állított be Homokay Pál lakására és felszólította, hogy kövesse a bíróságra. Homokay Pál még ágyban fektett, de az erőltetett felszólításnak nem tudott ellentánni, bár fogalma sem volt, hogy milyen ügyben keresik. Felöltözött hát a detektívek statisztálása mellett és felment a bíróságra. A tárgyaláson természetesen megjelent a vádló Indra Manyi is ügyvédje kíséretében. A bíróság nagy igyekezettel magyarázgatta a sértődött művésznőnek, hogy Homokay Pál igen kedves, szimpatikus fiatalember, aki megérdemli, hogy kibéküljön vele. Homokay is kijelentette, hogy rajta nem mulik a dolog s végül Indra Manyi is beleegyezett a kibékülésbe. A Csodabár előadásának kinos jelenete így happy-enddel végződött a járásbírószágon. Hiszen csak természetes, hogy a primadonna és a bonviván előbb-utóbb kibékülnek egymással.

Az aradi Weitzer-uccában kis színházat játszanak gyermekek a szegények javára

Koncessziója nincs a társulatnak, de szíve van — Százötven lej volt a „premier” előadásának bevétele

A riport-téma ma bejött a szerkesztőségbe. Tulajdonképpen ez egy egész szokatlan eset, mert hiszen mire való az újságíró, ha nem arra, hogy riportok után szaladgáljon. A riport-téma azonban egészen kivételesen bejött a szerkesztőségbe. Helyesebben nem is jött, hanem hozták. Három gyerekmber hozta egyesült erővel, hármuk bátorsága kellett ahhoz, hogy hemerészkedjenek a szerkesztőségbe és egymás szavába vágva, akadózó hangon előadják, hogy

— Kérem szerkesztőbácsi, mi színházat rendezünk, tessék eljönni ma délután négy órákor.

A szerkesztő bácsinak el tetszett menni a Weitzer János-ucca 19. számú bérházba, meg tetszett nézni a gyerekek előadását, ami nagyon tetszett neki. Hát hogyan tetszett volna, amikor vagy hét alig-alig megnőtt legényke meg kislány kitérgette a színpadon a szívet-lelkét, színházat játszott — a szegények felségélyezésére.

Mennyi izgalom, mennyi féltő várakozás, mennyi gyerek-gond előzte meg ezt a kétórás előadást. O, ha a felnőtt, komoly és nagyképzű bácsik ennyi energiával feküdnek bele, ennyi szívet viámenek akcióikba, egész bizonyos, hogy nem kellene a gyermekeknek, az alig megnőtt legénykének és kicsi lánykáknak, a lerongyolódott, megtört apáknak és anyáknak ezerszázmra éhezni, nyomorogniok...

Valahogyan így kezdődhetett a dolog.

Az iskolák körül csakugy, mint az iskola felé vezető úton rengeteg a koldus. Csak úgy, mint mindenütt a város uccáin. A gyerekeknek pedig nincsen pénze. Hiszen még otthon sem igen van rákárta, ez a mérgező-édes valami. Nincs pénz és üres kézzel kell, hogy elhaladjanak a gyerekek a sok-sok üres, kéregetésre konyult kalap előtt...

Megteszik ám ezt a felnőttek is. Igen, igen, de hiába mondják, hogy nincsenek ma már gyerekek. Igenis, vannak, vannak érzőszívű, gyerekszívű gyerekek. Akiknek jobban fáj a nyomor, mint az előásult felnőtteknek. Eleinte csak gondolatok születtek. Azután elejtett szavak, azután egyre lázasabb megbeszélések következtek.

A hét gyerek elhatározta, hogy színházat rendez — a szegények javára.

Jöttek a próbák. Az egész nagy bérház fel volt bolygatva. A mamák és a nővérek, meg a farsadt apukák is felfigyeltek. És egyre közeledett a dátum: „április kilenc, délután 4 órákor...”

És most itt vagyunk. Sokan eljöttek. A nagyok arcán van valami jóakaratu, bántóan bátorító mosoly. Az ember szeretné megmondani, hogy:

— nem kérem, ennek itt nincs helye. Több történik most itt, mint például a bucuresti-i párhelyiségekben, ahol politikáról mesélnek és egyéni érdekeket tömjöeneznek a politikus urak. Szeretné megmondani az ember, hogy itt valami komoly, valami nagyon jóleső, meglepet árasztó valami történik. Hogy itt le kell venni a kalapot ezek előtt a gyerekek előtt.

Most itt vagyunk és nézzük az előadást. Az első darab címe: „Az éjeli vendég”. Basch Bözsike, Rozenzweig Irmus és Friedmann Klára most mutatják meg, hogy mennyi tehetség van elzárva egy-egy gyerekben. A műsor második száma a „Só és paprika” című jelenet. Ebben már táncok is vannak. Roth Kató táncoltatta be a szereplőket: Steiner Magdát és Rozenzweig Irmust, akikkel együtt ő maga is fellép.

Nem, nem csodagyerekekkel van most dolgunk, nem egetverő művészek a gyerekek. Itt garzi, drága gyerekek mozognak a rögtönzött színpadon.

De, hát nem is ez a fontos. A fontos az, hogy szép, meleg, gyerekszív-tiszta akciót indított vagy hét aradi gyerek. Összeszedtek 150 lejt és nagy boldogan, repesve és takán félve is egy kicsit, elhozták a szerkesztőséghez, hogy: no, most már itt van a pénz, ők megdolgoztak érte, adják hát oda a szerkesztő bácsik a szegényeknek...

Nem az a fontos, hogy volt, mint volt. Volt hét gyerek Aradon, akikben több volt az energia, mint a szótcsépeké, semmittevő, ígérgető politikus urakban... Akiktől nem csak szép lenne, de egy kicsit kötelességszerű is, ha tanulmányok a Katótól, meg a Lacikától, akiknek semmivel sem volt több adottsága a maga kis akciójához, mint a kegyelmes uraknak...

...ezzel szemben igaz, azt meg kell hagyni több, lényegesen, sokkal több szívük volt külön-külön is — együttvéve meg pláne — mint valami mennyi nagyfejűnek, a „nagyok” között...

A szerkesztőbácsi tehát elment a kicsik színházába és ime elmondta, mennyire szív hurjain játszanak ezek a gyerekek. De elment a szerkesztőbácsi az aradi Pacsirta-telepre, ahol felkereste Gáspár György vak munkanélkülit, akinek átadta a 150 lejt. És itt kapták a legnagyobb dicséretet, itt aratták a legnagyobb sikert a gyermekszínművészek. Pedig csak ennyit mondott Gáspár György:

— „O, azok a drága, aranyos gyerekszínművészek...”

Női- és leányka-felöltők, továbbá selyem-complék és ruhák

legolcsóbb beszerzési forrása

Iuliu PLESZ Gyula cég

Központi ruha-nagyáru háza, Arad, a színház hátnő bejáratával szemben

A „CONSUM“ bevásárlási könyvvel 6 havi hitelre vásárolhat.

TARKA ESEMÉNYEK

Kötele-e az anya a gyermekét táplálni?

Nem mindennapos kérdés foglalkoztatta most a berlini orvos- és jogásköröket: büntethető-e az az anya, aki megtagadja gyermekétől a legtermészetesebb táplálékot, az anyatejet? Ezt tette ugyanis egy fiatal nő a szülészeti klinikán. Az orvosok és apácák minden rábeszélése ellenére vonakodott újszülött gyermekét táplálni, bár ennek orvosi szempontból semmi akadálya sem lett volna. A gyermeket végül is más intézetbe kellett áthelyezni dajkatejre. Ott rosszul fejlődött, mire az ügyész gondatlanság által okozott súlyos testi sértés vádját emelte az anya ellen. A törvényszék e zúló felmentette ugyan, amennyiben az orvosi szakvélemény nem tudott egész határozottsággal okozati összefüggést kimutatni a táplálás megtagadása és a rossz fejlődés között, mégis elítélte az anyát kéntheti fogságra, azonban eltartási kötelezettség megszegése címén. Az államügyész fellebbezett. A felsőbíróság egyik vádat sem találta helytállónak. Határozata szerint a gyermekeltartási kötelezettség csakis pénzbeli segítségre vonatkozik. Ha az anya a szoptatást megtagadja, az erkölcsi szempontból nagymértékben elítélendő ugyan, de semmitéle törvény értelmében nem büntethető. Joggal kérde egy orvosi lap az eset közlése kapcsán, vajon fenntartható-e ez a döntés akkor is, ha adott esetben nem áll rendelkezésre más lehetőség a gyermek megmentésére és ez a vonakodás súlyos megbetegedést vagy halált okozott volna?

AKI TIZ ÉVE NEM BESZÉL A FELESÉGÉVEL. Az egyik amerikai bíróság a napokban tárgyalta azt a feljelentést, amelyet Mrs. Tousaint Jandro 43 éves asszony tett férje ellen. A feljelentésben többek között előadta az asszony, hogy férje tíz év óta egyetlen egy szót sem szól hozzá, noha együtt laknak. Tíz évvel ezelőtt valamin összevesztettek és azóta férje nem hajlandó vele szóbaállni. A tárgyaláson a férj ezt a vádat beismerte, de bebizonyosodott, hogy egyéb tekintetben gondoskodik feleségéről. Miután pedig még az amerikai törvények sem kötelezhetnek valakit arra, hogy valakivel beszéljen, Tousaintné vádjait el kellett utasítani.

Aranylakodalom repülőgépen. Coopertown kis városa az Egyesült Államokban. Neve még sohasem szerepelt valamilyen a világot érdeklő esemény kapcsán. Most azonban híressé lett a város volt polgármestere, L. M. Barnum útján, aki feleségével most ünnepelte házasságának ötvenéves évfordulóját. Az öreg házaspár úgy ünnepelte meg az aranylakodalmat, hogy repülőgépbe ültek és Washingtonba repültek. Annakidején, amikor egybekeltek, ugyanezt az utat ösvérháton tették meg. A volt polgármester hetvenkét, felesége hetven esztendő. Mind a ketten aranylakodalmuk napján ültek először repülőgépen. De azt mondták, hogy ösvérháton mégis csak jobb volt.

Shaw újabb szellemességei az egészséges életmódról. Shaw-t megkérdezték, hogy mi a véleménye az ugynevezett természetes életmódról, amely állítólag meghosszabbítja az emberi életet. Shaw a következőkben foglalta össze az általa követett életmód alapelveit: Hus, hal és egyéb élelmiszerek nélkül élek. Nem alszom, nem iszom, nem dohányzom. Naponként harminchat órát dolgozom. Egyetlen szórakozásom, hogy Bernhard Shaw halhatatlan műveit olvasgatom. Az egyetlen egészséges életmódnak azt tartom, ha nem fordítunk egy pillanattal figyelmet az azokra a tanácsokra, amiket az egészséges életmód követéséről minden nap hallunk, rendszerint olyanoktól, akik az életben semmit sem produkáltak, még csak annyit sem, hogy legalább egészségesek lennének. Meggyőződésem, hogy az emberek legnagyobb része nem azért hal meg, mert nem gyógykezelte magát, hanem mert elég ostoba volt az orvosokra hallgatni.

A tragikus halált halt Forster Mária bárónőt óriási részvét mellett temették el

Magyarország kormányzója is képviseltette magát a szobi dráma áldozatának temetésén — Mesterségesen táplálják a fiatal Bornemissza bárót, aki buskomorságba esett és nem akar táplálékot venni magához

Budapestről jelentik: A Farkasréti temetőben hatalmas részvét megnyilvánulása mellett temették el a tragikus véget ért Forster Mária bárónőt. A temetésen Magyarország kormányzója is képviseltette magát és megjelent rajta József Ferenc főherceg, Gabriella és Magdolna főhercegnők, valamint a mánásvilág számos tagja is.

A főkapitányság bünygyi osztályát a temetésig is élénken foglalkoztatta Forster Mária bárónő tragikus halála. A rendőrség még mindig nem tudta határozottan megállapítani a pontos tényállást, annyi azonban bizonyos, hogy a fiatal Forster bárónő Szobon, mint a gróf Teleki család vendége, a falu végén levő malomkertben lögyakorlatokat végzett, pisztolyának závarzata elromlott és mialatt a bárónő és vőlegénye, báró Thyssen-Bornemissza István javították a fegyvert, az elsült és a golyó a bárónő testébe fúródott. A bárónő a Fásor-szanatóriumba, ahová beszállították, kedden éjszaka meghalt. Báró Thyssen-Bornemissza nagyon megviselte a borzalmas katasztrófa, úgy, hogy rendkívül súlyos idegállapotban szállították a helyőrségi kórházba.

Az ügyben a katonai hatóságok is eljárást folytatnak. A honvédelmi minisztérium fogja véglegesen megállapítani, hogy milyen körülmények között történt a 20 éves bárónő halála. Bal-esete. Csütörtök délelőtt még úgy tervezték, hogy felboncolják a bárónő holttestét, de a csütörtök esti újabb halottszemlén úgy a katonai, mint a polgári hatóságok mellőzték a holttest felboncolását, úgy, hogy a bárónő eltemetésének most már nem volt akadálya. A temetésre az engedélyt megadták. Az engedélytől szentmiseáldozatot április 11-én délelőtt 11 órakor mutatják be a Fercerendi atyák templomában és a krusovcei kegyuri templomban.

A rendőrség a csütörtök esti halottszemlével be is fejezte ebben az ügyben működését, a katonai hatóságok fogják báró Bornemissza kihallgatni a történetek részleteire nézve. A fiatal báró — akit mindenki a tragikus végű magyar sportlady boldog vőlegényének tekintett már — apathikus buskomorságba esett, amely olyan foku, hogy ételt sem akar magához venni. Élete megmentése érdekében mesterséges uton táplálják.

Kétszáz millió lejes jutalék a dicsőszentmártoni nitrogéngyár kommercializálásáért

A kormány bukásának kihasználásával — Súlyos leleplezések egy „kijáró” politikusról — Egy szerződés, amelyre mindenki ráfizet, csak a közvetítő keres

Kolozsvárról jelentik: A Natiunea című liberális lap súlyos leleplezést közöl a dicsőszentmártoni nitrogéngyár kommercializálásának kérdéséről. Az ügy annál is inkább nagy érdeklődésre tarthat számot, miután a dicsőszentmártoni nitrogéngyár ügye robbantotta ki a kormányválságot. Mint ismeretes, a képviselőház leszavazta a Manoiulescu által benyújtott kommercializálási törvényjavaslatot — legalább is látszólag — ezért mondott le a volt kereskedelem és iparügyi miniszter, akit a törvény későbbi megszavazása sem birt rá szándéka megváltoztatására. Mellekesen azután, hogy a dicsőszentmártoni nitrogéngyár kérdése csak palástul szolgált a tényleges okoknak, a kormányválságot ez az ügy pattantotta ki.

A liberális lap elmondja, hogy a gyárat a budapesti Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar Általános Hitelbank finanszírozza. Évekkel ezelőtt Bratianu Vintila akkori pénzügyminiszter kívánságára a Banca Romaneasca is belépett a részvényesek sorába és az állam szigorú ellenőrzést gyakorolt a gyár működése felett. Egyben hatalmas megrendeléseket is eszközölt, amivel elősegítette a gyár fejlődését.

Amikor a nemzeti-parasztpárt jutott uralomra, — folytatja a Natiunea — visszavonták a megrendeléseket, ami arra kényszerítette úgy a Banca Romaneascát, mint a magyarországi bankokat, hogy tőkeiket kivonják a vállalatból. Egy nemzeti-parasztpárti kortéus tette azután azt a javaslatot, hogy az állam vegye át kommercializált alakban a gyárat. Ebből az üzletből az illető politikusk körülbelül kétszáz millió províziót kapott volna.

A gyárvezetőség ekkor egy közismert kormánypárti politikus által megette azután a konkrét indítványt az átvételre nézve és el is érkeztek az erre vonatkozó szerződés megkötéséig.

A svájci Union des Banques Suisses hat-

landónak mutatkozott az üzlet finanszírozására és már a kommercializálásánál feltétlenül szükséges törvényjavaslat elkészítéséig is eljutottak, amikor újabb akadály mutatkozott: a provízió kérdése. A svájci bank által felajánlott jutalékot kevésnek találták a közbenjárók, viszont a pénzügyminisztérium sem volt hajlandó olyan províziót adni, amely túlhaladja az egész gyárvállalat értékét. Az ügyben szereplő nemzeti-parasztpárti politikuskok végre olyan megoldást találtak, amely által lehetővé tették a banknak az általa kívánt jutalék kifizetését. S így készült — folytatja a lap — az alábbi „szégyenteljes” szerződés:

A 230 millió lej alaptőkével rendelkező dicsőszentmártoni nitrogéngyárat kommercializálják és az állam 180 millió lej értékű részvényt vesz át, míg a svájci pénzügyminisztérium 50 millió lej értékű részvényt birtokába jut. Miután azonban az állam nem rendelkezik a ráeső részvények átvételéhez szükséges 6 millió 111.000 svájci frankkal, ezt az összeget is a svájci bank adja kölcsönképpen hét évre az államnak. A kölcsön 90-es kibocsátású és nyolc százalékos. A svájci bank ezenkívül opciót kap hét évre, hogy újabb 75 millió lej értékű részvényt vehessen át. Az állam viszont csak 50 százalékos felárral veheti át a svájciak részvényeit. Az állam kötelezi magát arra is, hogy évente háromezer tonna salétromsavat ad ingyen a gyárnak, akár szüksége van annak rá, akár nem, hogy ezáltal elősegítse a vállalat fejlődését. Ugyanekkor a Seta. (Erdélyi Villamos-társaság), amely egyik alvállalata a gyárnak, különböző koncessziókat kap és az üzlethez szükséges metángázért jelentéktelen összeget fizet.

Ilyen körülmények között — fejezi be cikkét a Natiunea — érthető, hogy a svájci pénzügyminisztérium most már nyugodtan fizetheti a províziókat. Behozza azokat más oldalon.

A liberális lap cikke nagy feltűnést keltett országszerte.

RÁDIO KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő.

Olvasóink bármilyen, rádióra vonatkozó kérdésére készséggel adunk felvilágosítást ebben a rovatban. A kérdéseket minden héten szerdán estig kérjük az Aradi Közlöny szerkesztőségébe.

Az elfelejtett 349-ik hullámhossz

Miért unalmas a bucaresti-i stúdió műsora?

Nem mertem bevallani eddig román ismerőseimnek, hogy lelkes rádióhallgató létemre csak a legkritikább esetben fordítom a kondenzátort a 349-ik hullámhossz felé, amelyen tudvalevőleg Bucaresti stúdiója dolgozik. Nem mertem bevallani, mert nyomban azt mondták volna, hogy nemzeti ség kérdést csinálók a művészetből és hogy azért veszem szívesebben például Budapesten, mert az Magyarország rádió adója. Pedig nem így van s tanubizonyosságul hivatkozom számos aradi román rádióhallgatóra, aki szintén szívesebben fog bármilyen állomást, csak éppen Bucarestit nem. Miért? Egy szerűen azért, mert a bucaresti-i stúdió műsora a legunalmasabb a kétezredik hullámhosszig terjedő állomások között. Annak, hogy most mindezt be merem vallani, nagy oka van.

Két bucaresti-i tekintélyes napilap, a Dimineata és a Curentul mai számában hosszasan foglalkozik a bucaresti-i rádióállomás műsorával és mindkét lap egyhangulag állapítja meg, miszerint a főváros stúdiójának nívója igen alacsony. A Curentul nagyobb műsört követel, míg a Dimineata hosszú cikkben ismerteti a bucaresti-i stúdió szenzációját:

— A husvéti ünnepek alkalmával vásárolja fűszerszükségletét a Sasso-cégnél — avagy:

— Legjobb borok a Borceagnál — és így tovább egy oldalon keresztül, reggeltől-estig.

Nem tudom, mivel fogják megvádolni a két bucaresti-i lapot, mert megállapította, hogy a bucaresti-i stúdió műsora bizony nagyon gyenge, annyi azonban bizonyos, hogy az ország sokezer rádióhallgatója helyesel — akár nyíltan, akár titokban — a lapok megállapításainak. A legkritikább esetek közé tartozik, hogy a rádióhallgatók Bucaresti műsorát fogják, mert előre tudják, hogy a meglehetősen gyenge cigányzenén és reklámhírek hosszú sorozatán kívül amúgy sem hallanak mást. Nagy ritkán egy-egy operaelőadást. Kétségtelen, hogy a rádió szerepe a reklámban elsőrendű, de az a sok rádiós, aki súlyos ezeket fizetett gépéért, aki évenként illetéket fizet a postának, nem a reklámhírek kedvéért nyitja meg pénztárcáját. Nem is szólva a külföldi hallgatókról, akik egyáltalában nem vesznek tudomást a bucaresti-i stúdióról, ami a felsorolt körülmények folytán érthető.

A bucaresti-i lapok gyökeres változásokat követelnek és minden romániai rádiós, akár többségi, akár kisebbségi, csak élénken helyeselheti ezt a törekvést. Nívósabb és élvezhetőbb műsört kell teremteni a bucaresti-i stúdióban, mert csak így érhető el, hogy a hallgatók körében ismét népszerűvé váljon a már elfelejtett 349-ik hullámhossz. A reklámhírek feltétlenül jó védelmezők, de nem töltetik ki a műsor tulajdonképpeni részét és elképzelhető, hogy egy jó jazzzene feltétlenül nagyobb érdeklődést kelt a hallgatók körében és nagyobb vonzerőt jelent, mint például az a dodonai bejelentés, hogy „Az Adesgo-harisnyák a legjobbak.” Mint ahogyan a közönség nem olvasna el egy olyan újságot, amely kizárólag reklámokból áll. (M. R.)

Hálózati-gépek földelése. A legtöbb új típusú hálózati gépnek az a különös tulajdonsága van, hogy földvezeték nélkül is szól. Ennek a szokatlan jelenségnek az a magyarázata, hogy a készülékben leszerelt závárhárító kondenzátor segítségével, a hálózat veszi át a földelés szerepét. Dacára ennek, a földelés használata akkor is ajánlatos, ha az nem is okoz hangerősség növekedést, mert az összes fémrészek földelése kizárja az esetleges kellemetlen erősáramú ütések.

Chaplin Hollywoodba viszi Constantinescu Flórát

A román urileány meghódította a nagy filmszínész szívét — Chaplin szerelmi kalandja új fordulóponthoz érkezett

Párisból jelentik: A párisi lapok hasábjain cikkek szentelnek Chaplin legújabb szerelmi kalandjának. A népszerű filmszínész, mint ismeretes, már több ízben volt nős és minden új nagy sikere alkalmából új szerelmet bonyolít le.

Néhány nap óta a francia lapok vezető helyen közlik Constantinescu Flóra 17 esztendőös bucaresti-i urileány fényképét. Ő Chaplin legújabb kiválasztottja. A román urileány személyéről a legkülönbözőbb híresztelések jelentek meg, tudni vélték, hogy mint szépségkirálynő, filmszínésznőnek csapott fel és egy Páris melletti atelier-ben ismerkedett meg Chaplinnel. Ezt a kombinációt maga Constantinescu kisasszony cáfolta meg. Interjút adott egy újságírónak. Chaplin új szerelme magas, karcsú, barna leány, gazdag, romániai bojár szülők gyermeke. Berlinben tanulmányokat végzett és abban a luxushotelben lakott, amelyben Chaplint szállásolták el.

— Ismerőseim mutattak be Chaplinnek —

mesélte a kisasszony. — Meghívtak a művész tiszteletére rendezett vacsorára is. Ott mindenkinek feltűnt, hogy Chaplin főképpen velem foglalkozik. Ezen az estén meglehetősen összebarátkoztunk és a további napokon szabad idejét velem töltötte. Amikor Párisba köszülődött, meghívott, hogy én is jöjsek a francia fővárosba.

— Igaz, hogy filmezni fog?

— Igen. Chaplin kívánságára próbafelvételt készítettek rólam.

— Jól sikerült?

— Chaplin azt mondja, hogy minden nőből lehet filmszínésznőt csinálni. Különböző Joinvilleben meg voltak elégedve az arcommal és a hangommal is.

— Igaz, hogy Chaplin el fogja jegyezni?

— Dehogyné, kérem, — mondotta kacagva.

— Szó sem volt közöttünk ilyesmiről...

Ezzel szemben a lapok tudni vélik, hogy Chaplin szerelme új fordulóponthoz érkezett, Hollywoodba viszi a fiatal leányt.

Hajza két hordó „feketeszesz” után az aradi határban, aminek a végén minden kiderül és azután általános meglepetésre — minden jóra fordul

Érdekfeszítő történetnek indult az alábbi eset az egyik aradhegyaljai kisközség határából azon a szekéren, amely elé két kis poroszkáló volt ogva, gubás kocsis ült a bakon és a szekéren, nos, a szekéren két pókhasu hordó terpeszkedett titokzatosan és rejtelmesen, mint olyan utasok szokták, akiknek nem látni a gyomrába. A szekér békésen kocogott kifelé az ágrisi határból és hasonló módon pőfékelt kocsis is a bakon, amíg a lovacsák vigan poroszkáltak Arad felé. Mi baj fenyegethetné a falu békésszándéku emberét, akinek rendben van a szénája, meg a zabja, no meg a hordója is...

Pedig a nemezis már közledett, szembe az uton tovaigyekvőkkel. A nemezis, amely ebből az alkalomból két pénzügyőr személynébe burkolódott, akik vizsga szemekkel kémlelték az ágrisi utnak reménytelen kátyuktól és egyéb természeti akadályokból álló akadályversenypályáját és felcsillanó szemmel fedezték fel rajta szekerüket, a csöndesen poroszkáló két kis lovacskával, a még békésebben pipáló kocsisal — és itt lép közbe a nemezis — a szekéren gögösen terpeszkedő hordó-óriásokkal.

— Állj! — mondotta a pénzügyőrök képébe öltözött nemezis. És a kis szekér megállott. János bácsi, a kocsis, csendes flegmával vette ki szájából a pipát, a tisztesség okából megtörölte a bajuszát és érdeklődni kezdett:

— Aztán miért...?

A pénzügyi szaktekintélyek összenéztek. Aztán az erősebbik egyenesen a dolog velejére tért.

— Mit viszel a hordókban?

A kocsis csendesen visszatette a pipát az illetékes helyére, félszemmel kimérte a távolságot a pénzügyőrök, meg Arad távoli házai között, hozzákalkulálta a két kis lovacska maximális gyorsaságát, amit esetleg kifeleithetnének, ha most hirtelen a nyakukba csördítene, — de aztán a számvetés nem járt kielégítő sikerrel, mert csendesen csak annyit mondott:

— Azt hinném, hogy bor vagyon benne... — Azt mindenki mondhatja — vélték a kincstári emberek. — Na, gyerünk elő a szállítóvelével!

János bácsi felfohászkozott, aztán hozzálátott, hogy a guba összes felkutatható zsebeit, varrásait és ráncait kivizsgálja: hátha tesz még Isten csodát és előkerül valahonnan egy megfelelő bárca. A fináncok sokatmondóan várakoztak, de mindhiába. Csodák ma már nem történnek, s ha igen, nem az ágrisi megyei uton.

Jónéhány perc telt el így. Akkor aztán a fináncok se szó, se beszéd, csak fellepedtek a szekér bakjára és átvették a kommandót:

— Most pedig csak gyerünk befelé, öreg fekete-szeszes...! A többit majd megállapítjuk a pénzügyigazgatóságon!

Igy kerültek be az ágrisi hordók az aradi pénzügyigazgatóságra, ahol nagy respektussal fogadták a hasas hordókat. De a respektus nem tartott sokáig: rövidesen kiderült, hogy a hordók gyomra nem adózatlan szeszt, hanem csupán bort rejteget. Igaz ugyan, hogy olyan bort, aminek nincs szállítási bárcaja. Rövid fél nap alatt azonban az is előkerült. Egy izgatott ágrisi úr érkezett be vele a villamosvasuton és kiváltotta a hordókat, a János bácsit, a két lovacskát, meg a szekeret. Persze, azért csak jegyzőkönyv lett a dologból, merthát rendnek muszáj lenni. Mindazonáltal a városban már a kora reggeli órákban fantasztikus hírek terjedtek el az aradi pénzügyigazgatóság szeszügyi osztályának szenzációs fogásáról és arról a hajszáról, amelynek során sikerült a két fekete-szeszes hordót leemelni a gépjárművekkel ellátott páncélautóról, míg a csempevezeket bilincsekbe verve vitték a tömlőbe... Nos, mindössze ennyi történt. Sem több, sem kevesebb. Ha ugyan el nem tört a János bácsi szekerének valamelyik kereke a híres ágrisi uton...

De az is csak visszafelé történhetett, nem egészen bizonyos...

Rádió a gazdaságban. Egy angol lap közlése szerint, Németországban, Potsdam mellett, a gazdák azt a meglepő felfedezést tették, hogy az antennák közelében feltűnően buja és dúsa a zöldségtermés. Az angol lap szerint most szakértő bizottságok foglalkoznak annak a megállapításával, hogy az antennák okoznak-e valóban olyan légköri elváltozásokat, melyek serkentő hatással vannak a termelésre.

A Vezuv is rádiózik. Már a Vezuv is rádió utján hozza tudomására a világnak, ha kitörni készül. Nápolyi fizikusok megfigyelték, hogy a vulkánikus kitörést megelőző légköri változások a rádiókészülékekben feltűnően éles recsegést okoznak, melyekből biztosan lehet a küszöbön álló kitörésre következtetni.

Ahol a forgalmi rendőrt is a rádió helyettesíti. Chicagóban sikerült négy autót drótlanul kormányozni olyan rádió-adó segítségével, amely öt méter hullámhosszon dolgozik. Remélhető, hogy ez a kísérlet egyelőre nem veszélyeztetni az amúgy is nagyon közkedvelt forgalmirendőr munkáját.

Hány adó-állomás van Európában. A legújabb hivatalos kimutatás szerint, 200-on felül van az Európában működő állomások száma. Ha tekintetbe vesszük, hogy csak 200—2000 m.-ig állanak ezek részére a hullámok rendelkezésre, mindjárt megértjük, hogy miért van annyi áthallás a legjobb rádióban is. Ezek után könnyen elképzelhetjük, mily fontossággal bír a hullámhosszak helyes elosztása.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Több aradi és ujaradi szeszeskereskedőt hallgatott ki a temesvári feketeszesz-ügyek vizsgálóbírója

Letartóztatták Lotari temesvári szesz-inspektort, mert hamis adatokat vett jegyzőkönyvbe — Az őrizetbe vett Dan szeszgyárost negyedmillió lej kaució ellenében szabadlábra helyezték

Temesvárról jelentik: A feketeszesz ügye, bár egy álló hónapja lázasan folyik a vizsgálat, még mindig távol áll a befejezéstől és egyre újabb meglepetésekkel szolgál. Jonascu Miklós vizsgálóbíró a nyomozás egyes szálait követve, egyre szélesebb körre terjesztette ki a vizsgálatot, mely immár nem szorítkozik Temesvár városára és a legközelebbi környékre, hanem a távolos vidékre is kihat. Legutóbb a vizsgálóbíró előtt számos aradi és ujaradi szesz- és borkereskedő is megjelent, hogy felvilágosítást adjanak több tételről, melyet az ügyben érdekelt két temesvári szeszgyár lefoglalt könyveiben találtak. Jonascu vizsgálóbíró azonban a Bánság határain jóval túl fekvő városokat is belevont vizsgálódása körébe és így például tegnapelőtt egy szalonai, sőt egy marosújvári kereskedő is maga elé idézt és kihallgatott, mivel azok a Friedmann-féle szeszgyárral üzleti összeköttetésben álltak.

Tegnap újabb fordulat állt be a feketeszesz ügyében és egész délelőtt serényen folyt Lo-

tari Mihály pénzügyi ellenőr kihallgatása, mely avval végződött, hogy Jonascu vizsgálóbíró délután két óra előtt közölte Lotarival végzését, amely szerint előzetes vizsgálati fogságot rendel el ellene. A letartóztatási végzés indoklása szerint Lotari hanyagul véggezte az ellenőrzést és azonkívül több jegyzőkönyvet készített, amely hamis adatokat tartalmaz. Lotari ellenőr letartóztatása szintén közokirathamisítás gyanúja miatt vált szükségessé, mint a feketeszesz ügyében eddig történt valamennyi letartóztatás. Lotari ellenőr a vizsgálóbíró intézkedése ellen a törvényszékhez fellebbezett.

A feketeszesz-ügy egyik szereplőjét a vizsgálóbíró tegnap viszont szabadlábra helyezte. Megírtuk, hogy a táblai vádtanács Dan Arturnak 250.000 lej óvadék ellenében való szabadlábrahelyezését rendelte el. Dan Arturné tegnap délután a temesvári pénzügyigazgatóságon letétbe helyezte a kauciót és az elismervény alapján délután Dan Arturt szabadlábra helyezték, aki elhagyta a fogházat.

Kétszáz millióba került

az államnak a pénzügyigazgatósági adminisztráció átszervezésének megírt ki-sérlete

Január végén az ország valamennyi pénzügyigazgatósága rendeletet kapott, hogy februártól kezdve nem a régi könyvelési rendszer marad érvényben, hanem az összes pénzügyi hivatalok kötelesek a francia könyvelést használni. Az aradi pénzügyigazgatóság egy csomó láda nyomtatványt kapott tizenhat különböző színben, sőt megérkezett utánuk a pénzügyminisztérium egy vezérfelügyelője is, aki kioktatta a hivatalfőnököket a francia könyvelésre és a hivatalfőnököknek külön előadásokat kellett tartaniuk tisztviselőik részére. Február elsején aztán megkezdtek a francia könyvelést. Igen bonyolult eljárásnak bizonyult ez, sokféle és szokszínű kimutatást kellett naponta készíteni és hozzá mindegyikből három példányt. Így aztán nem csoda, hogy március elsejére megfogytakozott a Bucurestiből kapott nyomtatvány. A pénzügyigazgatóság erről jelentést tett Bucurestibe és kért további nyomtatványt. A nyomtatvány azonban nem érkezett meg. Egyik sürgetés ment a másik után, de mindhiába.

A pénzügyminisztérium csak nem küldte a nyomtatványt. Aztán érkezett egy szép nap, amikor a francia könyvelési nyomtatványokból már egyetlen szelvény sem volt. Mit volt mit tenni: egyszerűen visszatértek a régi könyvelési módszerhez, amelyhez még volt elegendő nyomtatvány és amely sokkal könnyebb és célszerűbb. A régi könyvelési módszer alapján készült kimutatásokat már ismételtelen küldték Bucurestibe, ahonnan azok a jóváhagyási záradékkal visszaérkeztek. Miként Aradon, ugyanaz volt a helyzet a többi pénzügyigazgatóságnál is és ma már az egész országban a pénzügyi igazgatás terén ismét a régi könyvelési módszer divik és pedig azért, mert a francia módszerhez sehol sem kaptak nyomtatványt. A francia módszerhez történt ez a kis kiruccanás azonban az államnak kétszáz millió lejébe került.

= A portugál borok behozatali váma. Nemrégiben kereskedelmi szerződést kötött Románia Portugáliával. Az egyezmény most lépett életbe s miután valószínűleg Portugáliának legfőbb exportcikke, a bor, nagy tételekben fog az országba érkezni, a pénzügyminiszter a hordós bor vámját 4600 lejben, a palackozott borok vámját 9000 lejben állapította meg százliterenként.

Nyereséggel zárta első üzleti évét a Nemzetközi Fizetések Bankja

Londonból jelentik: A Baselben székelő Nemzetközi Fizetések Bankja lezárta első üzleti évét.

A „Bank“ megfelelő nyereséggel zárta első üzleti évét és így az igazgatóság elhatározta, hogy osztalékot is fog fizetni.

= A börtönök meg akarják szorítani a kihitelezéseket. A börtön- és cipőpiacon előforduló gyakori inszolvenciák arra késztették a börtönöket, hogy a kihitelezéseknél nagyobb óvatossággal járjanak el. Ebben a tárgyban a napokban Szebenben tartott értekezleten az a terv merült fel, hogy jövőben az összes kereskedők üzleti könyveit a hitelezők védelgylete vizsgálja felül és ezen az alapon egy bizottság állapítsa meg a hitel kereteit.

Kedvezményes import-engedélyeket adott ki tegnap a lemondott kormány

Koncessziók, amik keresztülcusznak a belpolitikai élet zűrzavarában — Szabad ut az olasz köztársaság és huszonöt vagon dió számára

BUCURESTIBŐL jelentik: A lemondott kormány — folytatja a napi munkát. Amíg a nagy politikai élet az eshetőségek izgalmain hullámozik, addig a lemondott kormány — a napi munka keretében huzódik meg az események elől.

A kormány gazdasági bizottsága tegnap este ülést tartott, amelyen Mironescu elnököt, Madgearu jelentést tett a római konferencia eredményeiről és kilátásairól és kommentálta a londoni konferenciához fűzött remények, Bizonyára Mad-

Nem tárgyaltak új gazdasági világkonferencia összehívásáról az angol és amerikai jogbankok kormányzó

Londonból jelentik: Washingtonból cáfolják azt a hírt, hogy Montague Norman angol bankkormányzóval folytatott megbeszélések alkalmával amerikai hivatalos részről felmerült volna a jóvátételek és a hatalmak haddi-adósságai új rendezésére hivatott világkonferencia összehívásának gondolata. Ilyesmiről — mondja a cáfolat — a megbeszélésekben szó sem volt.

= Mozgalom a papíráruk csökkentése érdekében. A papírvámok 30 százalékos meglepő felemelése, amelyről már annak idején hírt adtunk, nagyon erőteljes mozgalmakra késztette a papírfeldolgozóval foglalkozó iparvállalatokat. A múlt évben közel 700 vagon külföldi papírt importáltak Romániába, ami 80 millió lej jövedelmet jelentett és az állam erről a jövedelemről is lemondott, csak hogy a papírtörzst támogassa. Most ellenakció indult meg a papírfeldolgozóval foglalkozó vállalatok részéről. A kormányhoz memorandumot intéznek és ebben rámutatnak, hogy a belföldi papírgyárak kétszázötvenmillió részvénytőke mellett, az elmúlt évben 45 millió nyereséget mutattak ki, panaszra tehát nincsen semmi okuk.

= Élet és azgkori biztosítást vezetnek be az erdélyi és bánsági börtön- és cipőkereskedők. A kolozsvári börtön- és cipőkereskedések alkalmazottainak kezdeményezésére országos mozgalom indult meg azért, hogy a detail-kereskedések alkalmazottait halál és rokkantság esetére biztosítsák. A biztosítási díjakat olyanformán akarják összegyűjteni, hogy minden számla értékéből a főnökök 2 százalékot bocsátanak az alkalmazottak rendelkezésére.

= A tavalyi nívón állapították meg a cukorrépa ideiglenes bevételei árát. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága legutóbbi ülésén megállapította a cukorrépa idei bevételei árát. Az 1930. évben termelt cukorrépa bevételei árát vagononként 10.600 lejben állapították meg. Ebből az árból 8000 lejt a termelőknek már a conto kifizettek, míg a fennmaradó 2600 lejt a cukorgyárosok tartoznak azonnal folyósítani. A bizottság elhatározta, hogy az 1931. évi cukorrépatermelési terület 15.000 hektár legyen. Az ideiglenes árát ugyancsak 10.600 lejben állapította meg, azzal a megjegyzéssel, hogy ez az ár az 1930. évi cukorrépatermelésből előállított cukorkészlet elfogyasztásáig marad érvényben.

Ujra itt az orosz dumping-hal

A szovjet Törökországon keresztül csempészi Romániába a szóthallal szállítmányokat

Bucurestiből jelentik: Néhány hónappal ezelőtt a szovjet óriási mennyiségű szóthallat exportált a román piacra, természetesen a szovjetől megszokott dumpingáron kerültek eladásra ezek a halszállítmányok. A kormány egy rendelettel aztán kitiltotta az országból az orosz szóthallat, úgy hogy több szállítmány nem jöhetett be az országba.

Az utóbbi időben török hajók jelentek meg a romániai kikötőkben és eredeti török csomagolású, török számlákkal kísért nagymennyiségű

gü szóthallal árasztották el a román piacot. A megindult vizsgálat kiderítette, hogy az oroszok szóthall szállítmányait elszállították Konstantinápolyba, ahol egy stromann útján átsomagolva a szállítmányt, török számlák kíséretében török áruként szállítják hozzánk.

A kereskedelmi minisztériumban most keresik a módokat, hogyan lehetne az oroszok eszén tuljarni és úgy kitiltani az országból az ál-török szóthallat is, hogy Törökországgal emiatt ne kerüljünk konfliktusba.

Magyar rendőr vigyáz Hooverra, az Unió elnökére

Az érmihályfalval ékszerész kalandja a washingtoni Fehér Ház előtt a magyar rendőrrel — „A vér nem válik vízzé.”

A magyar világjáró népség volt addig is, amíg a háború utáni állapotok nem kényszerítették rá, hogy új hazában keressen boldogulást. Nemrég egy magyar hetilap, amely közkeveltségnek örvend, statisztikát tett közzé azokról az előfizetőiről, akik egzotikus vidékeken élnek. Egész sereg magyar teremtetett egzisztenciát Jávától kezdve egészen Grönlandig és a legsötétebb Afrikától, a négerországok kőkők közepéig a tüziföldig.

Minden földrészen élnek magyarok és egyáltalán semmi meglepő sincs abban, hogy az Érmihályfalváról kivándorolt Lőrincz József jelenleg Newyorkban ékszerész. Lőrincz Józsefnek egy mégis szokatlan kalandját teszi közzé most egy amerikai napilap, abból vesszük át a következő, amerikai magyarsággal megírt kedves sorokat:

„A vér nem válik vízzé. Lőrincz József newyorki ékszerész a minap Washingtonban járt és mint aféle vidéki, nem tudta, hol parkolja a kocsiját. Tehát leparkolta a Pensilwannia Avenuen, ami pont a Fehér Ház előtt szaladt el és ahol nem illik egy rossz kocsit parkolni. Mikor visszament a kocsijához egy kis ebéd után,

ott állt már egy rendőr és várja. Jól összeszidta a mi barátunkat és kezd neki tickettet írni. (Büntetést.)

— Giveme your license — mondja neki mérgesen. (A hajtási engedélyt kérte.)

Lőrincz odaadja az engedélyt és a rendőr nézi. Egyszerre csak barátságosra fordul az arca. Azt mondja Lőrincznek magyarul:

— Hát maga magyar? Miért nem szól?

Egy perc múlva már nagy lett a barátság. Ticketről szó sem volt, sőt a magyar rendőr elvitte egy titkos „speak easyba” (vagyis titkos korcsmába), ahol megtráthatta az idegen magyart.

„Hiába, a vér nem válik vízzé.”

A magyarokból tehát minden kitélik. Még rendőr is, aki ott posztol a Fehér Ház előtt és vigyáz Hooverra, a mosolygó képű elnökre, aki innen kormányozza nemcsak az Egyesült Államokat, hanem az USA pénzének hatalmával az egész világot.

A szerkesztésért ideiglenesen

SALÓ HENRIK

felel.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.

A Nagyszabasi Általános Takarékpénztár a di fióktétele ezuton értesíti igen t. betétes ügyfeleit, hogy az összes nála elhelyezett betétek után a kamatlábat 1931. április hó 15-től kezdve 1%-kal azaz egy százalékkal le szállítja.

Április 1-én

új előfizetést nyitottunk

az „Aradi Közlöny”-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujítsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdezősködékre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 6 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

FIATAL, független urinő, uriember barátságát keresi. Leveleket „Orgonavirágzás” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 1182

ALKALMAZÁS.

VAS, fűszer, rövidáru szakmában jártas kereskedősegéd azonnali belépésre alkalmazást nyerhet Amos Grainio cégnél Halmagiu, Jud. Arad. 1176

PERFECT szobaleány, elsőrendű bizonyítványokkal, apr. 15-re felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1185

ONALLÓ ruhavarrónő állandó külső munkára azonnal felvételnek Confecio Részvényársaságnál Str. Grigorescu 6. (volt Tabajdy-ucca). 1177

GYERMEKRUHA varrónő teljesen önálló munkát többévi gyakorlattal keresek Bucurestibe. Ajánlatokat igények megjelölésével „Onálló” jellegre Rudolf Mosse, Bucuresti, Calea Victoriei 81. továbbít. 153

JOBBA mindenre főző azonnaltalra vagy 15-re keresetlik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1181

ONALLÓAN főző mindenre azonnal felvétetik v. Apponyi-körut 16. földszint 2. 1153

LAKÁS.

A VAROS legforgalmasabb pontjában 2 egymásbanyiló szoba különbejáráttal, erosi rendelőnek vagy irodának, május elsőjével kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 1029

KIADO elegánsan bútorozott szoba, fűrdőszobával, előszobával a város központjában. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1171

DISZKRÉT egyszobás uccai lakás, konyha, spelsz, villany, vízvezeték, bútorozva, vagy üresen, kiadó. Str. Cantacuzino 36. 1183

KÉTSZOBÁ, konyhás 1-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

HAROMSZOBÁS, fűrdőszobás lakást keresek a belvárosban. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1000

EGYSZOBÁS, konyhás lakás. főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTELESE ELADÁS.

A FÖZÖTANFOLYAMAIROL előnyösen ismert CZELENAI BSZTER SZAKAKCS-KÖNYVE újból megjelent, kapható: Naményinál. Szétküldés vidékre is.

SELYEMPAPLAN és dílmó, székek, gyöngyű Alt-Deutsch ebédlő, vitrinek, könyvszekrények, álló villanylámpák, tükrök, íróasztalok, Biedermayer szalica, Biedermayer divány, szoborállványok, márvány szobrok, ezüst evőszközök, előszobafalok, előszobaszekrény, zongorák, hegedűk, garson hálóok, komplett szobaberendezések, szalon és ebédasztalok, fotelok, függönyök, török munkák, szekrények, 180x37 keleti perzsa, díszáru stb. eladó. SALGÖNE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Pázsit-fűmagvak, angol-perje, oltó-viasz, oltó-gummi, sárga viasz, permetező szerek gyümölcsfák részére, vizahólyag, francia borderítő-gelatin, kénlap, parafadugók, angol kékkő, Urániazöld legolcsóbban Erdős Pál fűszerkereskedő cégnél, Arad, Piata Avram Iancu 3.

HÁLÓSZOBA-BUTORT, jókarban, megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kórek. 1170

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

NACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Kiadó május 1-re 2-3 szobás lakások,

valamint 1 üzlethelyiség lakással. Erdőkölömi lehet Stern Lipót háztulajdonosnál. Str. Matei Corvin (Hunyadi-ucca) 1. szám. 1118

Ebédlő, hálószoza, konyhabutorok legolcsóbban részletfizetésre:

Mihaleczky asztalosnál, v. Hal-tér 5., szerezhetők be.

ÜZLETEK.

FÖTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmefestő és tisztítóüzlet volt, azonnaltalra kiadó Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Ne mulassza el

ezen soha vissza nem térő kedvező alkalmat és

vásároljon husvétra

esernyőt,

napernyőt a

TRANSILVANIA

Ernyőáruházban,

ahol nemcsak a

tűztől megmentett,

hanem az összes hibátlan és a

legjobb minőségű ernyőket

hatalatlan

olcsó árban árusítjuk.

Győződjön meg árainkról!

KÉSZPÉNZÉRT ROGTON MEGVESZEM

eladó tárgyait, bizományi dolgokra előleget adunk. Sürgősen kerestünk teljes lakásberendezéseket, szőnyeget, antik tárgyakat, stb. stb. Eladó: barok-ebédlő 12.000 lej, bőrgarnitúra 4800 lej, rézágyak 2700 lej, mahagóni hálószoza 12.000 lej, zongorák 8000 lejtől, szekrények 800-1200 lej, tonet székek 120, jégaszekrény 650 lej, olcsó szőnyegek, íróasztalok, konyhaberendezések 1500 lej. „COMISIO”, volt József főherceg-ut 21.

KÜLÖNFÉLEK.

TENNISZPALYA a főtéren közepén kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1167

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcim: „HUNGARIOTEL”